Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советиваи Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 19 декабрь 1973 йил, чоршанба ◆ № 296 (15.770). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати қурилиши жадал суръатлар билан давом этяпти. Суратда: қурилишнинг илғор ишчиси, бетончи Ислом Мелибоевни кўриб турибсиз. У «Промвентиляция» трестига қарашли 4-қурилиш бошқармасида пешқадамлик қиляпти.

И. Глауберзон фотоси.

«СОЮЗ—13» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

Ер атрофидаги космик фазони тадқиқ қилиш программасига мувофиқ Совет Иттифоқида 1973 йил 18 декабрь куни Москва вақти билан соат 14 дан 55 минут ўтганида «Союз-13» космик кемаси учирилди.

Космик кемани кема командири майор Петр Ильич Климук билан борт инженер Валентин Витальевич Лебедевдан иборат экипаж бошқармоқда.

Орбитал учиш программасида: кемага ўрнатилган «Орион-2» телескоплари системаси ёрдамида ультра бинафша диапазонда юлдузларни астрофизик кузатиш;

Халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этиш учун зарур маълумотларни олиш мақсадида ер сатҳининг айрим участкаларини спектрозонал усулда суратга олиш;

«Союз» космик кемалари борт системаларини комплекс текшириш ва синашни давом эттириш;

Кемани қўлда автоматик тарзда бошқариш жараёнларини, шунингдек учишнинг турли режимларида мустақил бошқариш методларини янада такомиллаштириш кўзда тутилган.

«Союз-13» кемасининг экипажи билан барқарор радио ва телевизион алоқа қилиниб турибди.

Космонавтлар Климук ва Лебедев ўртоқлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар, кема ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Космонавтлар Климук ва Лебедев белгиланган учиш программасини бажаришга киришдилар.

Майор Петр Ильич КЛИМУК

Петр Ильич Климук 1942 йилда Брест область Брест районининг Комаровка қишлоғида туғилди.

1964 йилда Чернигов Олий ҳарбий авиация билим юртини тамомлаб чиққанидан кейин ҳарбий-ҳаво кучларида хизмат қилди.

П. И. Климук хизмат даврида ўзининг маҳоратли учувчи эканлигини кўрсатди, самолётларнинг бир неча типини бошқаришни ўзлаштириб олди.

1963 йилда у Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига қабул қилинди.

Космонавтлар отрядига П. И. Климук 1965 йилда қабул қилинди. У турли бошқариладиган аппаратларда космик учишга тайёргарликнинг тўла курсини тамомлади. П. И. Климук 1973 йилдан Ю. А. Гагарин номли ҳарбий ҳаво академиясининг тингловчисидир.

Космонавтнинг хотини Лилия Владимировна И. М. Сеченов номидаги 1-Москва медицина институтида ўқимоқда. Уларнинг Михаил исмли беш яшар ўғли бор.

Космонавтнинг отаси Улуғ Ватан уруши вақтида ҳалок бўлган, онаси Марфа Павловна Брест областининг Комаровка қишлоғида яшайди.

Валентин Витальевич ЛЕБЕДЕВ

Валентин Витальевич Лебедев 1942 йилда Москвада туғилди.

1960 йилдан 1966 йилгача С. Оржоникидзе номидаги Москва авиация институтида ўқиди.

Институтни тамомлагандан кейин В. В. Лебедев конструкторлик бюросида ишлаб, ўзининг билимдон ва ташаббускор инженер эканлигини кўрсатди. У космик аппаратларнинг янги системаларини ишлаб чиқишда ва синашда актив қатнашди, ихтирочилик фаолияти билан шуғулланди, бир неча авторлик гувоҳномаси бор.

1971 йилда В. В. Лебедев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига қабул қилинди.

В. В. Лебедев космонавтлар отрядига 1972 йилда қабул этилди, космосга учишга тайёргарликнинг тўла курсини тамомлади, Валентин Витальевич авиация спорти билан шуғулланади, унга биринчи спорт разряди берилган.

Космонавтнинг хотини Людмила Витальевна конструкторлик бюросида инженер бўлиб ишлайди, уларнинг ўғли Виталий бир ёшга кирган.

Космонавтнинг отаси Виталий Владимирович 1968 йилда вафот этган, Онаси Антонина Федоровна Москва областида яшайди.

САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Саккизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси шу йил 20 декабрь кундуз соат 14 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари 19 декабрь эрталаб соат 10 дан 14 гача ва 15 дан 19 гача, 20 декабрда соат 12 дан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг оқсоқоллар Кенгаши мажлиси 20 декабрь куни соат 13 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

КОМИССИЯНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг транспорт, йўл хўжалиги ва алоқа доимий комиссияси 18 декабрда ўзининг навбатдаги мажлисини ўтказди.

Мажлисда тўққизинчи беш йилликнинг Бухоро областида алоқа воситаларини ривожлантириш соҳасидаги топшириқлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида Бухоро область ижроия комитети ва республика Алоқа министрлигининг ҳисоботлари тингланди. Алоқачилар ишини янада такомиллаштиришга доир тегишли тавсиялар берилди.

(ЎзТАГ).

Расмий хабарлар

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ ОЧИЛДИ

18 декабрь эрталаб соат 10 да катта Кремль саройида саккизинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг VI сессияси ўз ишини бошлади.

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб, давомли гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сессияни Россия Федерацияси Олий Советининг Раиси депутат В. А. Котельников очди.

Сессия муҳокамасига РСФСР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1974 йилги давлат плани тўғрисидаги, РСФСРнинг 1974 йилги давлат бюджети ҳақидаги ҳамда 1972 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги, РСФСР Олий Совети Президиуми Фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги масалалар киритилган. (ТАСС).

ДЎСТОНА ВИЗИТ БИЛАН

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг таклифига биноан Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек 17 декабрда дўстона визит билан Москвага келди.

Л. И. Брежнев, П. Н. Демичев, К. Ф. Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари ПХР ҳамда СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Э. Герекни кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Польша Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси З. Новак бор эди.

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРИ ВАКИЛЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Шу йил 18 декабрда Москвада социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг кенгаши бошланди. Идеология иши соҳасидаги фикрларни ва тажрибани алмашиш, қардош партиялар ўртасида идеология соҳасидаги ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилиш кенгашнинг кун тартибига қўйилган.

Кенгашда: Болгария Коммунистик партиясидан — БКП Марказий Комитетининг секретарлари А. Лилов, К. Теллалов. БКП Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Г. Боков: Венгрия Социалистик ишчи партиясидан—ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари Д. Ацел: Германия Бирлашган социалистик партиясидан — ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, партия Марказий Комитетининг секретарлари К. Хагер, Г. Аксен, В. Ламберц; Куба Коммунистик партиясидан — Куба Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси А. Перес: Монголия Халқ Революцион партиясидан — МХРП Марказий Комитетининг секретари Д. Чимиддорж: Польша Бирлашган ишчи партиясидан — ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари Я. Шидляк, ПБИП Марказий Комитетининг секретари Е. Лукашевич, ПБИП Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Р. Фрелек: Руминия Коммунистик партиясидан — РКП Марказий Комитети ижроия комитети аъзолигига кандидат, партия Марказий Комитетининг секретари К. Буртикэ, партия Марказий Комитетининг секретари Ш. Андрей: Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан— КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар, Марказий Комитет секретарлари П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев: Чехословакия Коммунистик партиясидан — ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари В. Биляк, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари О. Швестка, Я. Фойтик иштирок этмоқдалар.

Кенгашда тегишли қардош партиялар Марказий Комитетлари халқаро ва идеология бўлимларининг мудирлари, мудирларининг ўринбосарлари, масъул ходимлари ҳам қатнашмоқдалар.

ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Жанубий Вьетнам Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Нгуен Ван Тхай Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти ташкил этилганлигининг 13 йиллиги муносабати билан совет журналистлари ва Москвадаги чет эл журналистлари билан дўстона учрашув ўтказди.

Элчи ўз нутқида Жанубий Вьетнам ватанпарвар кучларининг Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти ва Жанубий Вьетнам Республикаси Мувақкат революцион ҳукуматининг раҳбарлиги остида босиб ўтган қаҳрамонона кураш ва зафар йўллари тўғрисида гапириб берди. У Вьетнамга бағишланган Париж кенгаши жуда катта аҳамиятга эга эканлигини ҳамда АҚШ ва Сайгон маъмурияти шу тарихий ҳужжатни қатъий ва сўзсиз бажариши зарурлигини таъкидлади.

Элчи Жанубий Вьетнамдаги аҳвол, озод қилинган районлардаги ҳаёт билан, экономикани тиклаш ва аҳоли турмушини мустаҳкамлаштириш борасида эришилган муваффақиятлар билан журналистларни таништирди. Озод этилган районларда чинакам халқ ҳокимияти муваффақиятли ишлаб турибди.

Нгуен Ван Тхан Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Марказий Комитети Президиумининг Раиси, Жанубий Вьетнам Республикаси Мувақкат революцион ҳукумати маслаҳат кенгашининг раиси Нгуен Хиу Тхо бошчилигида Жанубий Вьетнам Республикаси делегациясининг Совет Иттифоқига қиладиган расмий дўстона визити муҳим эканлигини айтди. Бу визит Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти ва ЖВР Мувақкат революцион ҳукуматининг халқаро обрўси янада кўтарилишига, Вьетнам — Совет дўстлиги ва бирдамлиги мустаҳкамланишига шубҳасиз, ёрдам беради, деб таъкидлади элчи.

Нгуен Ван Тхан Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг одилона ишини катта кўламда самарали қўллаб-қувватлаётганликлари учун Жанубий Вьетнам халқи, ЖВМОФ ва ЖВР МРХ номидан КПССга, Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқига ғоят самимий ташаккур изҳор қилди. (ТАСС).

ЎРТОҚ К. Т. МАЗУРОВ ҚИРҒИЗИСТОНГА КЕЛДИ

ФРУНЗЕ, 17 декабрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров бугун шу ерга келди.

Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Т. Кулатов, республика Министрлар Советининг Раиси А. С. Суюмбоев, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, республика Олий Совети Президиумининг аъзолари, Қирғизистоннинг Фрунзе шаҳри ҳамда областларининг партия ва совет органлари раҳбарлари аэропортда К. Т. Мазуровни кутиб олдилар.

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. Д. Ниёзбеков бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси 18 декабрда Москвадан Ханойга жўнаб кетди. Делегация Вьетнам Демократик Республикаси миллат мажлисининг таклифига биноан Вьетнам Демократик Республикасида бўлади.

(ТАСС).

«КОСМОС-616» — ПАРВОЗДА

1973 йил 17 декабрда Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-616» учирилди. Йўлдош бортида космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошда ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

ЮЛДУЗ ШУЪЛАСИ

Инсон ҳаёти олтин китобга ўхшайди. Инсоннинг қадри эса унинг саҳифаларига битилган салмоғи билан ўлчанади. Баъзан унга шундай қувончли воқеалар, юксак рақамлар зарҳал ҳарфлар билан ёзиладики, уни умр бўйи эслаб юрасан. Абдусаттор ҳам ҳаёт китобига ёзилган қувончли рақамларни, фараҳли ўша кунни сира-сира унутмайди, унутолмайди ҳам. Унинг юрагида ҳамон ўша ҳис, ўша ҳаяжон туғён қилади. Одамлар ҳам, еллар ҳам нақадар бахтлисан, Абдусаттор, дегандек аста шивирлашади. Бунинг боиси нимада?

Далада ер ҳайдаб, кеч қайтган Абдусаттор ўша кечаси ухлолмади. Ширин ҳислар оғушида хаёлга берилди. Касбга садоқат ва бурч... Булар унинг ҳаётда қолдирган излари, жамиятда тутган ўрни, меҳнат жабҳаларидаги кураш маъноси эмасми? Мана у 30 умр баҳорига қадам қўйди, ундан гуллар термоқчи, нафасидан баҳраманд бўлмоқчи. Яхши ният. Лекин шунга қадар у нималар қилди, халққа қандай наф келтирди. Ҳаётда ўз ўрнини топдими? Ватан ва партия олдида ҳар кимнинг чинакам коммунистга хос бурч ва садоқати бор. У шу бурчни қандай ўтади ва ўтаяпти, йиллар ундан розими? Унинг қалбида мана шундай фикрлар ғалаён қиларди. Ўз-ўзига савол берарди-ю, яна мушоҳада қиларди.

Йўловчи манзилга етгунича қанча йўл босдим экан деб, ортига бир қараб қўяди. Абдусаттор-чи? Қанча йиллар, қанча ташвиш-у изтироблар ортда қолди. Ҳаёт сўқмоқларини босиб ўтди. Йиллар ва рақамларга бир-бир назар ташлайди. Машинада қанча пахта терганлигини хотирлайди. 1964 йилда 164 тонна, 1965 йилда 180 тонна... 1973 йилда-чи? Минг тонна! Демак, ёшида ҳам, рақамларда ҳам фақат ўсиш, юксалиш. Йилларни, рақамларни инсон умрига таққослайди. Назарида, йиллар билан рақамлар одамларга ўхшайди. Иккисининг ҳам ҳаёт китобига битилган қиёфаси-ю, ўзига хос хусусиятлари ва фалсафаси йўқми? Бор, албатта. Бироқ йиллар ҳам, рақамлар ҳам одам билан мазмунли, юксак! Уларни замондошлар яратади, тарихга битади.

Ҳа, инсон умри йиллар билан ўлчанади, йиллар эса рақамларни яратади. Рақамлардан одамлар юксалади. Йилларнинг биографиясини Ишчи-Деҳқон иттифоқининг ғолибона меҳнати эгаллайди. Унинг тарозиси — меҳнат ва бурч, олтин тоши — тонналар! 1973 йилда республикамиз 4 миллион 900 минг тоннадан зиёд пахта етиштирди. Уни яратган инсонлар қатори Абдусаттор ҳам шу биографиянинг бош қаҳрамонларидан бири эмасмикин? Машинада пахта теришда минг тонначи полвонлар сафида боришда

Абдусатторни олға чорлаган нарса нима ўзи? Тулпор отда унинг минг тоннадан ортиқ йиғган «оқ олтин»и эндиликда кўксига олтин юлдуз бўлиб қўнди. Абдусаттор бу рақамларни юксалтириб, ўзи ҳам рақамлардан юлдузлар мисол юксакликларга кўтарилди...

Абдусаттор Жарқўрғон районидаги «Сурхон» совхозининг Ғиштқўприк қишлоғида туғилиб ўсди. Отаси Йўлдош Қурбонов темир йўл назоратчиси эди. Бу ишда у 40 йилдан ошиқроқ ишлади. Ҳозир пенсияда. Абдусатторнинг акалари Омон, Худойшукурлар механизатор эди. Абдусаттор ҳам ўрта мактабни тугатгач, механизатор бўлишга қарор қилди. Йўлдош ота бироз ўйга толди. Ахир, ўқиб олий маълумот олса бўларди. Ўғлининг раъйини қайтарса қандоқ бўларкин? Йўқ, қалб амрига бўйсунибдими, уни табриклаш керак. Ота ўғлига юзланиб, бундай деди:

— Абдусаттор, ишчиларга ўринбосар ҳам сув билан ҳаводек зарур. Майли, ризқ-рўзинг — ерда, бахту-омадинг — техникада. Уни эъзозласанг, сени эл-юрт эъзозлайди. Сенга катта масъулият юкланади. Бу, касбга садоқат ва бурч. Коммунист бўлганингда буни яна ҳам чуқур англайсан. Оқ йўл, мақсадингга ет, ўғлим!

Ота ўгитлари Абдусатторга қанот бўлди. У механизаторлар тайёрлаш курсини битирди. Дастлаб совхозда Усмон Худойқулов унга устозлик қилди. Кейин акалари Худойшукур билан Омоннинг қўлини тутди. Уларнинг изидан бориб, техникани пухта ўрганди. Универсални бошқарди, дизель билан ер текислади, қўриқ очди, ғўзани культивация қилди. Кейин «ХВС-1,2» пахта териш машинаси рулига ўтирди.

1969 йилнинг куз фасли. Дарахтларнинг япроқлари олтин тусга кирган, мевалар ғарқ пишган кезлар. Пахта йиғим-терими охирлаб қолганда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратовнинг «Совет Ўзбекистони» газетасида комсомол-ёшларга қарата Сурхон—Шеробод чўлларини ўзлаштириш, уни иккинчи Фарғонага айлантириш тўғрисидаги мактуби эълон қилинди. Бу чақириқ Абдусатторнинг юрагига чўғ солди. Умумхалқ курашидан четда қолиб бўлмайди. Бу фикр турмуш ўртоғи Ободга ҳам маъқул тушди.

Сурхон — Шеробод даштлари, сўнгсиз чўллар... Миллион йиллар сувсизликдан лаблари қақшаб, шўр босиб ётди. Жазирама иссиқ ойларида бу ерлардан ўтган йўловчи отига ақалли бир чимдим ўт ҳам топиб беролмаган. Ҳаммаёқ жизғанак, қақроқ чўл эди. Совет кишиларининг пойқадами етганидан, бағрига баҳор келаётганидан саҳролар ҳам уйғониб кетди. Бу воҳа осмон билан ўпишган Ҳисор тизма тоғлари билан Кўҳитанг тоғининг туташган жойларида тўш уриб ётибди. Шарқда Бойсун тоғ чўққилари, жанубда эса Боботоғ ўркачлари савлат тўкиб турибди. Қуёш кекса Боботоғ ортидан сочларига олтин тароқ урмоқда. Унинг заррин найзалари дастлаб Кўҳитанг тоғ сийналарида жилва қилади, кейин ҳайдар кокилларини Сурхон —Шеробод даштларига ёзади. Воҳада Шерободнинг пахтачилик, чорвачилик, боғдорчилик хўжаликлари ташкил топаётган пайт. Илгарилари шу азим чўлда Гиламбоп, Истара, Рабатаг, Бандихон ва Сариқ массивлари бўларди. Бугунги кунда чўлда ҳаёт тонги отди. Бағрида баҳор сеп ёзди. Дарё, каналлар заркокил бўлиб оқмоқда. Чўл бир хазина бўлса, Абдусатторлар унинг хазинабони бўлиб гавдаланди. Боғлари бол тутади, пахтазорлар олтин узатади. Қир-адирларда товус патидай товланаётган қоракўл қўйлар, сур қўзилар етилади. Боғлардан асаларилар бол йиғади. Сут булоқлари кўпиради. Буларнинг ҳаммаси Сурхон — Шеробод ноз-неъматлари, юрт бойлиги! Лекин ҳали очилмаган қўриқлар, хазиналар бор. Уларнинг кўзини очиш Абдусатторлар иши! У теварак-атрофга боқар, воҳанинг мана шу фазилатларини бир-бир эсларди.

Кечга яқин бўрон бошланди. Кўзни очиб бўлмайди. Шамол қор уюмларини шопириб, оч бўридай увиллайди. Эгнига мой ёпишган кулранг фуфайка, қўлига жунли қўлқоп кийиб олган Абдусатторнинг бармоқлари рулда-ю, нигоҳи олдинда. Трактор қор кўрпасини ёриб, палахса-палахса қилиб ер тиларди. Шу пайт совхоз директори етиб келиб қолди: Абдусаттор трактордан тушди.

— Балли, ука, азамат йигит экансан, — деди директор у билан кўришаркан. Абдусаттор тишлари орасига кириб қолган кумтупроқни тупириб, оғзини артдида, унга маъноли боқди.

— Ҳа, ер очяпмиз-да, ака! Ер очганнинг бахти очилади, дейдилар.

— Гапларинг тўғри, сенинг ҳам бахтинг очилади шу ерда, — деб қўйди директор бир томонини ҳазилга олиб.

* * *

Абдусаттор Қурбонов 75 гектар янги ер ўзлаштирди. Комплекс механизациялашган бригада тузди. Ўзи унга бошчилик қилди. Кузда ғалвир сувдан кўтарилганда натижа ёмон бўлмади. Гектеридан пландаги 15 центнер ўрнига 24 центнердан ҳосил етиштирилди. Ўша йили у машина билан 700 тоннадан ошириб пахта терди. 1972 йили унинг кўксини Ленин ордени безади. Ленин комсомолининг XVI съездига делегат бўлиб борди. Съездда Марказий Ревизия Комиссиясининг аъзоси қилиб сайланди. Республикада хизмат кўрсатган механизатор йигит Шеробод район советига депутат этиб сайланди.

Янги беш йилликнинг учинчи йили унинг ҳаёт саҳифасига олтин ҳарфлар билан ёзилди. У пахтадан мўл ҳосил етиштиришда областда рекорд кўрсаткичга эришди. 71 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан хирмон кўтарди. Ўзи машинада 1000 тоннадан ошириб пахта терди.

Абдусаттор Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати деган юксак унвон эгаси. Жаҳон ёшларининг халқаро X фестивалида қишлоқ хўжалик лауреати бўлиб қайтди. Айни вақтда Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг агрономия факультетида сиртдан ўқияпти.

Абдусатторнинг фидокорона меҳнатини партия ва ҳукуматимиз муносиб тақдирладилар. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди. Ленин номли совхознинг 15 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» хирмонида унинг ҳам қалби уриб турибди.

Абдусаттор бахт оғушида. У яна йиллар ва рақамларни бир-бирига таққослайди. Ширин хаёлга берилади. Тўлқинланади. Ҳа, ён дафтарига битилган бахтли рақамларда унинг келажаги, ҳаёт йўли мужассам. Бу рақамлар унинг кўксига «Олтин Юлдуз» бўлиб қўнганди. Бу юлдуз унинг ҳаёт йўлини, келажагини, замондошларининг фикр-ўйларини, интилиш ва мақсадини ўзида ифодалайди. Порлайвер олтин юлдузим! — деймиз биз унга.

А. АҲМЕДОВ,
А. ХАЛИЛОВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналарининг меҳнатчилари ўз социалистик мажбуриятларини бажара бориб, маҳсулотни реализация қилиш ва саноат ишлаб чиқариши ҳажми жиҳатидан беш йилликнинг уч йили топшириқларини бажарганликлари тўғрисида 3 декабрда, ана шу кўрсаткичлар бўйича йиллик планни адо этганликлари ҳақида эса 14 декабрда рапорт бердилар. Мева, узум, полиз маҳсулотлари тайёрлаш уч йиллик топшириғи ҳам ошириб адо этилди.

Йил охиригача уч йиллик пландан ташқари 83 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ОБЪЕКТЛАРДА

СИНОВЛАР МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТДИ

ШИРИН, 17 декабрь. (ЎзТАГ мухбири В. Дмитриев). Сирдарё ГРЭСининг уч юз минг киловатт қувватли иккинчи энергоблокидаги ҳамма агрегатларни салт ишлатиб комплекс синаш поёнига етказилди. Синовлар буғ қозони, турбогенератор, конденсатор, ёқилги насослари системаси, совутиш системаси ва бошқа қурилмалар пухта эканлигини кўрсатди.

Ҳозир «Средазэнергомонтаж» трестининг энг яхши бригадалари инженер Сергей Семенович Колосов раҳбарлигида энергоблок фойдаланишга топширилишидан олдин унинг ҳамма узелларини охирги марта ростламоқдалар. Тез орада мамлакатдаги катта иссиқлик электростанциясининг 300 минг киловатт қувватли турбинаси Ўрта Осиё бирлашган энергетика системасига ток бера бошлайди.

ҚОМУСЧИЛАР УЧРАШУВИ

17 декабрда Тошкентда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон комусчиларининг биринчи регионал кенгаши очилди. «Советская энциклопедия» нашриёти илмий-редакцион кенгашининг ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Ўзбек совет энциклопедияси» бош редакциясининг таклифига биноан бу учрашувда олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, халқ хўжалигининг мутахассислари, полиграфчилар, нашриёт ходимлари иштирок этмоқда.

«Советская энциклопедия» нашриёти илмий-редакцион кенгаши раисининг ўринбосари М. И. Кузнецов совет энциклопедияси нашрларини тайёрлашнинг баъзи проблемалари тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Ўзбек совет энциклопедияси»нинг бош редактори И. М. Мўминов, «Қозоқ совет энциклопедияси» бош редакторининг ўринбосари, фалсафа фанлари кандидати А. С. Сотиболдиев, «Тожик совет энциклопедияси» бош редакторининг ўринбосари, Тожикистон ССР Фанлар академиясининг академиги С. А. Ражабов, «Қирғиз совет энциклопедияси» бош редакторининг ўринбосари, фалсафа фанлари доктори А. Т. Тоолдиев, «Туркман совет энциклопедияси» бош редакторининг ўринбосари, тарих фанлари кандидати Н. В. Отамамедов энциклопедияларни нашр этишнинг асосий принциплари ва тайёрлаш, тузиш тажрибаси тўғрисида доклад қилдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мажлислар залида энциклопедия нашрлари устида олиб борилаётган ишларни акс эттирувчи экспозиция ташкил қилинди. (ЎзТАГ).

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК — УЧРАШУВ МАВЗУИ

17 декабрда Тошкентда меҳнаткашларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш проблемаларига доир республика семинар-кенгаши очилди. Семинар-кенгашда олий ўқув юртлари, мактабларнинг ўқитувчилари, министрликлар, «Билим» жамияти, ҳарбий комиссариатлар ва ДОСААФ ташкилотлари ходимлари, запасдаги офицерлар қатнашмоқда.

Биринчи мажлисда ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш тажрибаси тўғрисида, Совет Армиясининг ҳаёти ҳақида бир қанча докладлар тингланди.

(ЎзТАГ).

ОНГЛИ ИНТИЗОМ САМАРАСИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Боёвут райони пахтакорлари 1973 йилда она-Ватанга 53 минг тонна «оқ олтин» армуғон этдилар. Сут, гўшт, пилла, сабзавот, полиз маҳсулотлари, жун, тухум, мева тайёрлаш йиллик планларини ҳам анча ошириб бажардилар. Сўнгги йиллардагина ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут 1200 килограмм кўпайди, гўштга топширилаётган ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 400 килограммдан ошди. Чорва молларнинг озуқа базаси мустаҳкамланди.

Муваффақият омиллари, уларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш учун нималар қилиняпти? Район партия комитетининг биринчи секретари, иқтисод фанлари кандидати Суюн Тўхлиев билан суҳбатимиз шу ҳақда борди.

— Иш жараёнида мураккаб вазифаларни тез ва осон ҳал қилишда халққа таяндик, — деди у, — одамларнинг куч-ғайратини хўжаликларни комплекс ривожлантиришга йўналтирдик. Бошқачасига айтганда, машаққатли синов дамларида ҳам, ғалаба жоми чалинган кунларда ҳам халқ билан ҳамнафас бўлдик. **Коммунистик партиямиз ва унинг ленинчи Марказий Комитети қишлоқ хўжалигимизни замонавий техника имкониятларига ва коммунистик қурилиш эҳтиёж-талабларига чинакам муносиб даражага кўтариш вазифасини қўйди.** Бунга экин майдонлари, хусусан пахтазорларни кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш йўли билан эришиш мумкин. Давлатимизнинг моддий-техника ёрдами, халқимиз меҳнати билан кейинги йилларда **районимиз бўйича ҳосилдорлик гектар бошига 14,2 центнердан 28,5 центнерга кўтарилди, ялпи миқдор 28,5 минг тоннадан 53 минг тоннага етказилди.**

— Партия бундай деяпти: **ишни шундай ташкил этмоқ кераккн, юксак меҳнат унумдорлиги учун, ишлаб чиқаришда яхши кўрсаткичларга эришмоқ учун, маҳсулотнинг юқори сифати учун кураш умумхалқ иши бўлиб қолсин.** Бу борада нималар қилинганини сўзлаб берсангиз.

— Меҳнат унумдорлиги маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Пахтачилик бригадалари, сут-товар фермалари, автотрактор парклари, қурилиш участкалари — ҳамма жойда меҳнат унумдорлигини оширишга жиддий эътибор берилди. КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлаймиз, машиналар ва бошқа техника воситалари қувватидан самарали фойдаланамиз, деган шиор турмушга кенг татбиқ этилди. Натижада ҳамма тармоқларда туб ўзгаришлар бўлди.

Мисол учун пахтани машиналарда теришни олиб кўрайлик. Илгари машиналарда кўпи билан 18-20 минг тонна пахта терилган бўлса, фақат шу йилнинг ўзида далаларда 372 та «зангори кема» ишлаб, 38.550 тонна пахта терилди, машина терими плани 156 процент бажарилди. Районимиз пахтачилиги тарихида биринчи марта шундай кўрсаткичга эришилди. Ғалабага ҳар бир терим машинасининг иш унумини ошириш йўли билан эришдик. Илгари бир машинада ўртача 60 тонна пахта терилган бўлса, эндиликда 115 тонна, айрим хўжаликларимизда 150-160 тоннагача пахта терилмоқда. Тўғри, ҳар йили янги терим машиналари харид қилиняпти. Лекин **иш унумини ошириш масаласи биринчи ўринга қўйилиши туфайли ҳар йили машиналар иш унуми 8-10 минг тонна кўпаймоқда.**

Руцкий номли, 1-«Боёвут», 3-«Боёвут» совхозлари, «Коммунизм», Ленин номли, «Ленинизм» колхозларида машиналар ва теримчиларнинг иш унуми 25-30 процент ошди. Бу пахта тайёрлаш планини барвақт бажариш, маблағни тежаб қолиш, даромадни кўпайтириш имкониятини берди. Районимиз бўйича ҳосилнинг асосий қисми юқори сортга топширилмоқда. Бу ҳам партия қўйган талабга жавобимиздир.

Суҳбат давомида секретарь онгли, партиявий интизом масаласига алоҳида тўхталди. **Интизом — ҳар бир киши, у коммунист ёки партиясиз активлигидан қатъий назар, ўзига берилган топшириқни вақтида бажарсин, ҳар қадамда партия Программа ва Устави талабларига риоя қилсин, масъулиятни партиявийлик билан ҳис этсин, паришонхотирликка йўл қўймасин дегани, коммунист энг қийин, иш жиддий, юк оғир участкаларда иш олиб борсин, саросимага тушмасин, ютуқлар олдида мағрурланмасин дегани.**

Боёвут районида партия ташкилотлари бошчилигида бу борада анча ишлар қилинди. Жумладан, район маркази бош план асосида қайта қурилди. Янги йўллар, хиёбонлар чиқарилди, иморатлар, қад кўтарди, колхозчилар, совхоз ишчилари замонавий уйларга кўчиб кирди. Қишлоқ хўжалиги соҳасида бир мисол. Беда майдони кенгайтирилиб, ҳосилдорлик 151 центнерга етказилди. Республикамиз бўйича яқинда социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган уч кишининг бири — Мария Анисимовна Котова райондаги Руцкий номли совхоздан етишиб чиқди.

Лекин боёвутликлар мақтанишни ёқтирмайди, коммунистга хос камтарлик билан бурчимизни адо этяпмиз, дейди. Секретарь билан суҳбатлашиб, бошланғич партия ташкилотларининг иш фаолияти билан танишиб, шундай хулосага келдик: **онгли, партиявий интизом одамларда янги одат — ишда қатъиятлик, бурч ва социалистик мажбуриятларни адо этиш учун кураш, чаққонлик хислатларини камолотга етказади, янгиликка чорлайди, эскилик сарқитларидан юз ўгиришга чақиради. Интизомнинг муайян минимумига эга бўлган ҳар бир киши ўз участкасида ҳалол пешана тери тўкади, моддий бойликларни кўпайтиришга ҳисса қўшади. Топширилган ишга пинакини бузмай қараш интизомсизлик оқибатидир.**

Коммунистлар ва партиясиз активлар ўз муваффақиятларидан қаноатланмаслик, изланиш, янгилик яратишга одатланган, кобилияти билан одамларнинг қалбини қамраб олиб, бой тажрибаларини уларга ўргатади. Ҳар ким ўзининг кучига ишонсин, бу иш қўлимдан келмайди дейиш осон, келади дейишга одатлансин, амалда шуни исботласин. Шунда гумонсираш, ҳасрат-надоматга ўрин қолмайди. Ютуқларнинг соя томонини нурда кўра билиш керак, акс ҳолда соя ютуққа доғ тушириб қўйиши мумкин. А. Саидмуродов, Д. Абибуллаев, Э. Кўшбоқов, М. Асанова, Р. Эмирсуюнов, Ш. Каюмов каби ўнлаб механик-ҳайдовчилар машиналар ўриндиғидан жой олганларида қийинчиликлардан қўрқмади, мардлик билан майдонга кириб, бункерлардан 250-300 тоннадан «оқ олтин» тўкди. Эндиликда улар янада улканроқ марраларни эгаллаш орзусида фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Район партия ташкилоти уларнинг иш тажрибасини пропаганда ва агитациянинг энг таъсирчан форма ҳамда методлари орқали умумхалқ мулкига айлантиряпти.

Район партия ташкилотлари, коммунистларда камол топган ижобий фазилатлардан яна бири ва энг муҳими — танқидга онгли муносабатда бўлишдир. Танқид ва ўз-ўзини танқид партия ҳаётининг таркибий қисми. Танқид реал бўлиши, камчиликларни тугатишга ёрдам бериши, ҳавойи, эгасиз бўлмаслиги керак. Танқид қилувчи коммунист ёки партиясиз актив, энг аввало, шу коллективнинг тенг ҳуқуқли аъзоси эканини, ютуқларга ҳам, нуқсонларга ҳам тенг шериклигини унутмаслиги керак.

Шу ўринда бир мисол келтирамиз. Район партия комитетининг шу йил сентябрь ойида бўлиб ўтган бюро мажлисида пахта териминиг дастлабки босқичига якун ясалди, илғорларнинг номи тилга олинди, қолоқлар ҳаққли равишда танқид қилинди. Одамлар ўзларини ўйлантираётган, ҳаяжонга солаётган фикрларини рўй-рост айтди, ишга ижобий таъсир кўрсатадиган мулоҳазаларини ўртага ташлади.

— Бюро мажлисидан кейин терим суръати шунчалар кўтарилдики, — дейди Суюн Тўхлиевич, — районимиз бўйича ҳар куни йиллик планнинг 7-8 проценти миқдорида пахта тайёрладик, республика партия ва ҳукуматининг кўчма Қизил байроғини икки марта олишга муяссар бўлдик. Бу танқид ва ўз-ўзини танқиднинг самараси бўлди.

Боёвут районининг экин ерлари, хусусан пахтазорлари шўр, заҳкаш, сизот сув юза жойлашган. Баҳор кеч бошланади, куз эрта тушади. Шунга қарамай меҳнат аҳли тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи-учинчи йилида она-Ватанга 53 минг тонна пахта етказиб бериб, ўз бурчини шараф билан ўтаган экен, бу партия ташкилотлари изчиллик билан олиб бораётган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларнинг дастлабки якунидир.

Ҳозир районда халқ байрам руҳи билан яшаб, меҳнат қиляпти. Аммо келаси йилнинг вазифалари шундай мураккабки, оқилона иш кўрилмаса, агротехниканинг кузги-қишки тадбирлари тўла амалга оширилмаса, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратилмаса, панд еб қолиш мумкин. Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотларининг раҳбарлари буни яхши билишади. Шунинг учун ҳам келаси йил мўл ҳосили тараддудида кенг меҳнаткашлар оммаси, техника воситаларини тўла сафарбар этиб, унинг ижросига моҳирлик билан бошчилик қилмоқда.

М. НАЗАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Юлдуз» тикув фирмасининг биринчи филиалида беш йиллик топшириқларини барвақт адо этиш учун астойдил меҳнат қилаётган чеварлар кўп. 6-цехнинг илғор ишчиларидан Гулбаҳор Яхшибоева ва Дилором Қўчқоровалар 1974 йилнинг ноябрь ойи ҳисобига меҳнат қилишяпти. Суратда: тикувчилар иш устида. **Н. Абдурасулов** фотоси.

Директива объектлари йўқламаси

ЧЎЛДАГИ ИНШООТ

Асрлар бўйи кимсасиз ётган Малик чўли жонланиб қолди. Бу ерда қурувчиларнинг катта отряди келиб ҳаммаёқни ларзага солди. Чўл қўйнида эрта тонгдан қош қорайгунгача ижодий меҳнат симфонияси баралла янграмоқда. Қир тепалар портлатилиб, катта қурилиш майдони ҳозирланди. Бунёдкорлар улуғ ишга қўл урдилар. Улар КПСС XXIV съезди Директиваларида тилга олинган Навоий цемент заводини тезроқ қуриб фойдаланишга топширишдек олижаноб ишга киришдилар. У ҳар йили республикамиз қурилишларига 2200 минг тонна арзон цемент етказиб бериш қувватига эга бўлади.

Қурилиш объектида иш кўлами тобора кенгайиб бормоқда. Бош пудратчи ташкилот — тўққизинчи қурилиш-монтаж бошқармасига қарашли барча касбкорли бунёдкорлар ишни икки сменада ташкил этиб, меҳнат қилаётирлар. Белгиланган объектларни зўр жасорат кўрсатиб тикламоқдалар. Биз бошқарма бошлиғи Леонид Зобияка билан учрашганимизда, у объектлардаги ҳозирги аҳвол билан таништирди.

— Зиммамизда жуда катта ва масъулиятли вазифа турибди, — деди у. — Навоий қурувчилари улкан саноат корхоналарини барпо этишда катта тажрибага эга. Бироқ, бунга қарамай дастлабки пайтларда қурилиш планларининг бажарилишида бирмунча сусткашлик рўй берди. Бунга асосан техника ҳужжатларини етказиб беришдаги оқсоқлик, йиғма темир-бетон ва пўлат арматураларнинг етишмаслиги сабаб бўлди. Қурувчиларимиз иш суръатига халал етказувчи камчиликларни тугатишга катта эътибор беришди. Технологик цикл бўйича лойиҳа-ҳужжатларнинг етказиб турилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатилди. Лойиҳачилар билан қурувчилар ўртасида яқиндан алоқа йўлга қўйилгач, ишлар юришиб кетди.

Бунёдкорларимиз ҳал қилувчи йилда ўн миллион икки юз минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришлари керак. Йилнинг ўтган даври мобайнида 10 миллиондан зиёд иш уддаланди. Бу, кўзда тутилганидан бирмунча ортиқдир.

Ҳозир маъмурий корпус қўлдан чиқди. Маиший хизмат кўрсатиш бинолари ишга туширилди. 200 ўринли ошхона ва маданий-маиший объектлар ҳам фойдаланишга топширилди. Тайёр маҳсулот омборлари учун пойдеворлар қўйилиб, асбоб-ускуналар монтажига тайёргарлик кўрилмоқда. Улкан 30 тонналик устунлар жадал суръат билан тикланмоқда. Тайёр маҳсулотни қабул қилиб олишга мўлжалланган баландлиги 60 метр, кенглиги 12 метр бўлган темир-бетон минораси қурилиши айниқса жадал давом эттирилмоқда.

Муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган бу иншоотда 192 та темир-бетон устунлари ўрнатиш кўзда тутилган. Характерли томони шундаки, бундай мураккаб технологик конструкцияли миноралар қурилиш объектининг ўзида тайёрланади. Арматура участкасида бу устунларнинг каркаслари тахт қилиниб, қурилиш майдонига етказиб берилаётир. Шу кунгача 100 га яқин устун барпо қилинди.

— Илгари бундай устунларни қуриш учун камида тўрт куб метр тахта сарфланарди,— дейди участка бошлиғи Амнер Қуюнов. — Ҳозир, тахта ўрнига металл ишлатяпмиз. Бунинг шарофати билан меҳнат унумдорлиги бир ярим баравар ошди.

Цемент гигантини хом ашё билан таъминлаб турувчи Қарноб тоғи этагидаги тош карьерида тош майдалайдиган хўжалик барпо этилди. Бунда Анатолий Моторин бошлиқ қурувчилар коллективи катта ғайрат кўрсатишди. Улар тош майдалагич тўртта йирик тегирмонини қуриб, ишга тахт қилиб қўйишди. Шу кунларда узунлиги 40 метр, эни 18 метр келадиган тўртта жамловчи миноралари ҳам муваффақиятли қўлдан чиқармоқдалар. Бу ерда тош майдаловчи, хўжаликдан оқиб келадиган хом ашё — тош ва оҳакларни сақлаш мумкин. Ҳозир майдаланган тошларни куйдиришга мўлжалланган йирик қозон цехи қурилмоқда. Бунда иккита қозон, тўртта компрессор мавжуд бўлади. Азамат қурувчилар компрессорларни аллақачон ишга тахт қилиб қўйишди. Л. Мирзалиев, А. Бирюков, Г. Попов сингари шижоаткор монтажчи ва электр пайвандчилар бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб тер тўкмоқдалар.

Директива объекти қурилишида 50-қурилиш-монтаж поезди бинокорлари ҳам ўзларининг катта ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улар Навоий темир йўл станциясидан цемент гигантигача бўлган 6 километрли темир йўлни қуриб фойдаланишга топширишди. Меҳнатсевар бунёдкорлар пландаги 300 минг сўм ўрнига, 683 минг сўмлик иш бажаришди.

Қурилиш объектини ва қўлдан чиқарилаётган улкан заводни электр энергия билан таъминлаш ва бу борада белгиланган ишларни ўз муддатида тугаллаш катта аҳамиятга эга. 79-қурилиш-монтаж бошқармасининг К. Девяткин бошлиқ қурувчилари юқори вольтли электр линияларни барвақт ўтказиб, ишга туширишди. Улар қўлга киритган бу ғалабалари учун қурилиш штабининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритишди. Қозоғистондан келган махсус темир-бетон қурилиш бошқармаси коллективи заводнинг цемент ишлаб чиқаришга тааллуқли асосий объектларини қуришда зўр ғайрат кўрсатаётир.

Қўлдан чиқарилган компрессор станцияси комплекси бинosида мураккаб асбоб-ускуналар монтаж қилинди. Участкада иш графикдагига қараганда анча илгарилаб кетди. Қурувчилар бу ерда бир ярим миллион сўмлик иш бажаришди. 12 минг куб метр бетон ётқизилди ва 1350 тонна пўлат арматуралар ўрнатилди.

Яқиндагина тақирликдан иборат бўлган чўл этагида улкан цемент заводи қад ростламоқда. Бош пудратчи ва ёрдамчи пудратчи қурилиш ташкилотларининг меҳнатсевар коллективлари барча имкониятлардан самарали фойдаланишга, объектларни кам-кўстсиз қўлдан чиқаришга, қурилиш материалларидан тежаб-тергаб сарфлашга ҳаракат қилиб ишлаётирлар. Коллективлар ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақада Мирзаахмад Мирзаалиев бошлиқ комплекс бригада азаматларининг қўли баланд келяпти. Ишчан коллектив оғир вазнли темир-бетон конструкцияларни тез ва соз монтаж қилишда юксак маҳорат кўрсатяпти. Улар Навоий химия комбинати қурилишида орттирган тажрибаларини бу ерда ҳам қўллашяпти. Тажриба цемент гигантини янада жадал суръатлар билан бунёд этишга хизмат қилмоқда.

Яқинда цемент заводи қурувчиларининг кенгайтирилган йиғилиши ўтказилди. Унда корхона бунёдкорларига қарата мурожаат қабул қилинди. Қурилишни тезлатиш, партия ва ҳукуматимиз ишониб топширган улуғвор вазифани шараф билан уддалаш, юксак меҳнат унумдорлигига эришишга даъват этилди. Мурожаат барча қурилиш участкалари коллективлари ўртасида кенг муҳокама қилинди. Конкрет тадбирлар белгиланди. Ҳал қилувчи йил охиригача қурилиш-монтаж топшириқларини ошириб бажариш юзасидан конкрет иш графиклари тузиб чиқилди. Ишни тармоқ графиги асосида ташкил этишга, юз бераётган камчиликларни тугатишга, қурилиш материалларини ва ускуналарни ўз вақтида етказиб туришга тааллуқли масалалар жанговар кун тартибига қўйилди. Навоий ишлаб чиқариш корхоналари бошқармаси зиммасига тегишли йиғма-темир-бетонларни кечикмасдан қурилиш ҳавозасига юбориб туриши тайинланди.

Республикамиз ҳаётида катта янгилик юз берди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев республикамиз пойтахтига ташриф буюрганда Ўзбекистон ССР байроғига Халқлар дўстлиги орденини тақди. Бу қувончли воқеа цемент гиганти бунёдкорларини ҳам янги-янги меҳнат ғалабаларига чорламоқда.

— Республикамиз байроғига Халқлар дўстлиги орденининг қадаб қўйилишида бутун меҳнаткашларимиз қатори бизнинг ҳам озми-кўпми ҳиссамиз борлигидан фахрланамиз. — дейди Навоий қурилиш бошқармасининг бош инженери Алексей Александрович Морсенко. — Бизнинг катта қурилиш майдонимизда 20 дан зиёд миллат фарзандлари аҳиллик намунасини кўрсатиб, меҳнат қилмоқдалар. Барчамизнинг мақсадимиз битта. У ҳам бўлса республикамиз цемент ишлаб чиқариш саноатининг катта корхонаси бўлган Навоий цемент заводини 1974 йилда муваффақиятли ишга туширишдан иборат.

Ҳ. ҚОДИРОВ.
П. ФАТТОҲОВ.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

Ташаббус

Бундан бир йил илгари шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг йигирувчиси, СССР Олий Советининг депутати Дилора Тошпўлатова беш йилликни муддатидан олдин бажариш ташаббусини бошлаган эди. Унинг бу ташаббуси Наманган шаҳар партия комитети томонидан маъқулланган эди. Ишчан депутат ўз сўзининг уддасидан чиқди. Беш йиллик учун белгиланган шахсий топшириғини 2 йилу 7 ойда бажарди.

Ватанпарвар ишчи яқинда яна бир янгиликни бошлаб берди. У бир йўла нормадаги 800 ўрнига 2 мингта калава ип йигирадиган дастгоҳга ўтди. Ишлаб чиқариш юксак даражада автоматлашган ҳозирги замон техника тараққиёти шароитида бу янгилик иш нормасини 150 процент адо этиш имконини бермоқда.

Доимий комиссия иш устида

Уйчи районидаги «Қизил равот» қишлоқ Совети қишлоқ хўжалик доимий комиссиясига тажрибали агроном Жуманали Ўрмонов раислик қилади. Комиссия аъзолари тез-тез дала ва фермаларда бўлишиб, амалга оширилаётган ишлар билан танишиб борадилар. Улар ташаббуси билан қишлоқ ўтган сессиясида «Пахтачиликда кўп меҳнат талаб қилувчи ишларни механизациялашнинг аҳволи» масаласи муҳокама қилинди. Муҳокама даврида ишга солинмаган резервлар аниқланди ва улардан фойдаланиш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Яқинда Уйчи район Совети ижроия комитети қишлоқ хўжалик доимий комиссияси томонидан уюштирилган семинар-кенгаш қатнашчилари «Қизил равот» қишлоқ Советидаги Охунбобоев номли колхознинг бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» етиштирган ва ялпи ҳосилнинг ярмини машиналар ёрдамида йиғиштириб олган ўртоқ О. Боймирзаев раҳбарлигидаги бригаданинг пахтачиликни механизациялаш тажрибаси билан танишдилар.

Саломатлик — туман бойлик

Саломатлик — туман бойлик, демакдир. Янгиқўрғон районидаги Ленин номли қишлоқ Совети депутатлари доноларнинг бу нақлига тўла амал қилмоқдалар. Қишлоқ Советн биносида «Саломатлик штаби» ташкил этилган. Унинг атрофига уюшган соғлиқни сақлаш доимий комиссиясининг аъзоларидан Ўғилхон Ҳасанова, Эътиборхон Холдорова, Моҳира Носирова, Сотволди Турсунов, Ҳамидулла Неъматов ўртоқлар тез-тез колхозлардаги болалар боғчалари, дала шийпонлари, чорвачилик фермалари, чойхоналар ва клубларда бўлиб, у ерларда соғлиқни сақлаш ва санитария-гигиена ишлари билан танишиб бормоқдалар.

«Саломатлик штаби» аъзолари ўтказган текширишлар якуни қишлоқ Совети йиғилишларида ва мажлисларида муҳокама қилиниб, бу соҳадаги камчиликларни йўқотиш юзасидан тегишли чоралар кўрилмоқда. «Янтоқ» сатирик деворий газетасида танқидий мақолалар берилмоқда.

Юксак хирмон ижодкори

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Роҳатой Алиёрова халқ хизматкори сифатидагина эмас, донгдор пахтакор, юксак «оқ олтин» хирмонлари ижодкори сифатида ҳам ном чиқарган. Бу уста пахтакорнинг беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида эришган меҳнат зафарлари ҳар қачонгидан ҳам баракали бўлди.

Депутат бошлиқ бригада аъзолари 67 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 56 центнердан пахта тайёрлаб Поп районидаги «Коммунизм» колхозида энг юқори кўрсаткичга эришдилар.

Шийпонда депутат хонаси

Норин районидаги Ильич номли колхознинг 7-бригадасида Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Саломатхон Мўминова меҳнатда шахсий намуна кўрсатмоқда. Кунлик иш нормасини икки баравар бажариш билан бирга халқ хизматкори деган юксак номни ҳам оқлаётир. Бригада шийпонида ташкил этилган «Депутат хонаси»да белгиланган вақтларда у сайловчиларни қабул қилиб, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганмоқда.

Таклифлар дафтари

Косонсой шаҳари — областдаги энг кенжа шаҳар. Шаҳар Совети ижроия комитети қурилиш ва ободончилик ишларини авж олдириш, турмуш маданиятини юксалтириш, янгича урф-одатларни кенг жорий этиш масалаларига катта эътибор беряпти. Бу ўринда «Таклифлар дафтари» ҳам алоҳида роль ўйнамоқда.

«Таклифлар дафтари»га меҳнаткашларни қабул қилиш вақтида уларнинг ободончилик, турмуш маданиятини юксалтириш ва янгича урф-одатларни жорий қилиш юзасидан билдирган фикр ва мулоҳазалари ёзиб борилади.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Коммунист М. Қулибоев Ленин орденли Тошкент «Текстильмаш» заводининг асбобсозлик цехида меҳнат қилади. Илғор ишчи келгуси йилнинг сўнгги ойлари ҳисобига ишлаяпти. Суратда: М. Қулибоев.

Ж. Тўраев фотоси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГЎШТ ВА СУТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ:

Газетанинг 18 сентябрь сонида «Қаллоб ихтирочи»лар сарлавҳаси остида босилган танқидий мақолада келтирилган фактлар тўғри. Ҳақиқатан ҳам рационализаторлик таклифлари учун мукофот ниқоби остида давлат маблағи ғайри-қонуний равишда ўзлаштирилган. Пул Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 13-қурилиш трести рационализаторлик таклифларини кўриб чиқиш комиссиясининг қарорига биноан 6-кўчма механизациялашган колонна кассаси орқали тўлаб берилган.

Қашқадарё область халқ контроли комитети ғайри-қонуний равишда тўланган пулни Қарши шаҳрида қурилаётган гўшт комбинатининг собиқ директори Т. Усмоновдан ундириш ҳақида қарор қабул қилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ:

Бухоро область пойафзал фабрикасида керза этиклар сифатсиз ишлаб чиқарилаётгани ва харидорларнинг талабини қондирмаётгани газетанинг 7 октябрь сонида босилган «Ғаройиб кўргазма» сарлавҳали фельетонда тўғри танқид қилинган.

Фельетон фабрика инженер-техник ходимлари ҳамда ишлаб чиқариш новаторлари иштирокида ўтказилган кенгашда муҳокама қилинди. Маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди. 1974 йилда фабриканинг бир потогини хром пойафзаллар ишлаб чиқаришга мослаб қайта қуришга қарор қилинди. Бунинг учун зарур ускуна ажратилди.

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасида яқин вақт ичида янги корпус ишга туширилади ва синтетик ҳамда натурал материаллардан янги турдаги пойафзаллар ишлаб чиқарила бошлайди.

Министрлик ишлаб чиқарилаётган халқ истеъмоли моллари сифатини янада яхшилаш чораларини кўрмоқда.

ҲАЁТНИНГ ҚИЗИҒИ...

ОЧЕРК

У ҳар куни шунга одатланган. Эрта наҳорда уйғонади. Уйғонади-ю, бир оз гимнастика қилиб олади. Белигача муздай сувда ювинади. Артиниб-тарангандан сўнг меҳмонхона буфетига йўл солади. Дарвоқе, у кўпинча меҳмонхоналарда тунайди. Иши шунақа. Буфетда бир стакан кефирми, сутми ичгач, ишга йўл олади. Яёв боради. Йўқ, у раҳбарлик қиладиган участкада элликка яқин машина ва механизмлар бор. Истаганига буюрса, олиб бориб-олиб келиб қўйиши мумкин. Ўзи шундай, эрта наҳорда яёв юришни ёқтиради. Йўл-йўлакай бугун қилиниши лозим бўлган ишларни хотиридан ўтказади. Қайси бригада қандай иш қилиши, кимга қандай механизмлар кераклиги, қайси таянчга қандай темир ва темир-бетон конструкциялари етказиб бериш зарурлигини бирма-бир кўз олдидан кечиради. Механик ва слесарлар нима билан шуғулланиши лозимлиги ҳам хаёлидан четда қолмайди.

Участкага оғир-оғир қадамлар билан кириб келганида, кўчма вагонларда дам олаётган одамлар энди уйқидан уйғона бошлаган бўлади.

Бугун ҳам одатдагидай бўлди. Участкага келгач, орадан ярим соат ўтмай, ҳамма мастер, механик ва бригадирлар бошлиқнинг хонасида жамул-жам бўлишди. Кимдир унга:

— Деҳқонбой Рўзиевич, биз ишлаётган пикетга колхозчилар трактор-кранни киргизишмаяпти. Пахтазорни босиб ташлайди, дейишяпти, нима қилайлик, — деса, иккинчи бригадир:

— Бизда ҳам ишлар чатоқ, бульдозеримиз ишдан чиқиб қолди. Темир-бетон конструкцияларни ўрнатиб бўлдик. Бульдозер йўқ, пойдеворни кўмолмаяпмиз, — деди. Яна кимдир:

— Бугун эллик метр баландликка металл таянчни кўтаришимиз керак. Лекин бўлмаяпти. Тепадан ўтган электр симлари халақит беряпти. Линияни ўчириб вақтинча симларни узиб туриб ишлашга тўғри келади, — дея ёрдам сўради.

Деҳқонбой юзага келган ҳар қандай масалани чўзиб ўтирмай, ўша заҳоти ҳал қилишни ёқтиради. Пала-партишлик, пайсалга солиш ва арзимаган нарсалар юзасидан мажлисбозлик қилишни севмайди. Шунинг учун ҳам бундай пайтларда дарров узил-кесил, лекин оқилона қарор қабул қилади.

— Биринчи масала билан ўзим шуғулланаман. Ўртоқ Давидов, — у механикка юзланди, икки слесарь ва асбоб-ускуналарни олиб бригада билан бульдозер турган жойга боринг. Бульдозерни дарҳол тиклаш керак. Паст кучланишли электр линиясини ўчириш билан шуғулланишни сизнинг зиммангизга топшираман, ўртоқ мастер. Линияни эксплуатация қилувчи ташкилот идорасига боринг. Масалани ётиғи билан тушунтиринг. Линияни эрталаб саккиздан кечки саккизгача ўчириб беришса бўлди, ишни битказиб оламиз. Симларни узиб қайта улашни ўзимиз бажарсак ҳам бўлади. Хўп, бўлмаса ишга!..

Эшигининг пештоқига «Коммунизм» колхози правлениеси» деб ёзилган бино қошига келиб тўхтаган енгил автомашина кабинасидан баланд бўйли, барваста қомат бир йигит тушди. У тез-тез одимлаб идора томон йўл олди. Хайрият, раис ўз хонасида экан.

— Тезроқ киринг, энди кетмоқчи бўлиб тургандилар, — деди қабулхона тўрида машинка чиқиллатиб ўтирган секретарь қиз.

Раис у билан ўрнидан туриб кўришди.

— Э, келинг, келинг, Деҳқонбой ука, хизматлар қалай? Кетяптими. Дуруст, дуруст. Хўш, тағин нима гаплар? Тарвуз пайкалида, кейин маккажўхоризорда линия қуришга рухсат бергандим-ку. Энди пахтазорга навбат келдими? Йўқ, ука. Буниси кетмайди. Асло. Биласиз, ҳар бир грамм пахтамиз ҳисобда. Тушунаман, сизлар ҳам давлат ишини қиляпсизлар. Шунинг учун ҳам имконимиз борича ишлашингизга шароит яратиб бердик. Лекин, пахтазорга — йўқ, ука, бўлмайди. Хабарингиз бор, пахтанинг ҳар толаси учун ўлиб тириламиз. Ишни энди кузда, пахтани териб олганимиздан кейин давом эттирасизлар. Гап тамом.

Раис шундай дея ўрнидан турди-да, стол устидаги қоғозларни йиғиштириб кетишга шайлана бошлади. Унинг гапларини жимгина эшитган Деҳқонбой ўнг томондаги диванга оҳиста ўтираркан:

— Мамасоли ака, бир минутга жойингизга ўтиринг, — деди.

Раис унга ҳайрон бўлгандай бир қараб қўйди-ю, қоғозларни папкага солишга киришди.

— Мамасоли ака, йўқ деманг. Бир минут ўтириб гапимни тинглант. Биз қураётган объектлар ҳақида ҳар ҳолда маълум тасаввурингиз бор. 220 минг вольт кучланишли катта линияни шу йил битказиб фойдаланишга топширишимиз керак. Бекобод металлургия заводи, ундаги эмаль идишлар цехи, қолаверса Бекобод шаҳарининг катта бир райони ана шу электр узатиш линияси орқали электр қуввати билан таъминланиши лозим. Агар ўша завод ва Бекобод шаҳридаги корхоналарни жонли мавжудодга ўхшатсак, электр қувватини уларнинг томирларида оқувчи қонга қиёс қилиш мумкин. Тирик жон томирларида қон бўлмаса, яшай олиши мумкин бўлмаганидек, электр қувватисиз заводларда ҳам ҳаёт тўхтаб қолади. Модомики шундай экан, гап бутун бир шаҳарни электр қуввати билан таъминлаш устида кетяпти-ку!

—Э, кетмайди, ука. Ишни шундай ташкил қилиш керакки, сих ҳам куймасин, кабоб ҳам. Сиз линия учун давлат олдида, халқ олдида жавоб берсангиз, биз ҳам пахта учун жавобгармиз. Яна ўйлаб кўринглар. Балки линия трассасини пахтазордан сал четга олиб чиқиш мумкиндир. Балки чинданам кузгача кутиб турарсизлар. Хуллас, мен бу ишга рози эмасман.

— Мамасоли ака, трасса пахтазордан ўтмаса бўлмайди. «Металлургия» подстанциясини Сирдарё ГРЭСига туташтирадиган энг қулай ва арзон йўл шу. Бу ҳақда лойиҳачилар билан жуда кўп мунозаралашганмиз. Ахир, биринчи йил линия қураётганимиз йўқ. Кузни пойлаб, ҳозир қўл қовуштириб ўтираверсак, объектни бу йил фойдаланишга топширолмаймиз.

— Ука, мен бор гапни айтдим. Бошқача гап бўлиши мумкин эмас...

— Бўлмаса кетдик, масалани райижрокомда ҳал қиламиз.

Орадан бир неча дақиқа ўтгач, улар ўтирган машиналар райижроком биноси томон кетма-кет ғизиллаб кетишди.

Деҳқонбой райижроком биносидан чеҳраси ёришиб чиқди. Одатича оғир-оғир қадам ташлаб кабинага ўтираркан, шофёр йигит Амет Бахейнинг саволига жавоб қилди.

— Рухсат беришди.

Деҳқонбой оҳиста чайқалганича кабина деразасидан кино лавҳаларидай бирин-кетин ўтаётган боғзорлар, пахтазор ва турли манзараларни кузатиб бораркан, ўйланиб қолди.

Энергетикларни бежиз романтик касб эгалари дейишмайди. Айниқса ,электр тармоқлари қурувчиларини! Ахир ўйлаб қаранг, уларнинг иши ҳамма вақт йўлда, ҳамма вақт туғилган шаҳри ва оиласидан узоқда кечади. Улар ўзларини масъулиятли давлат хизматига буткул бағишлаган одамлар. 35 минг вольтдан ярим миллион вольтгача кучланишга эга бўлган район ва шаҳарлараро катта-катта магистрал электр узатиш линиялари, трансформаторли йирик электр подстанциялари ўз-ўзидан бунёд бўлиб қолмайди-ку, ахир. Эҳ-ҳе, буларнинг ҳар бири қурилиб битгунича қанчадан-қанча пешона тери тўкишга, қанчадан-қанча ташкилий ва техник проблемаларни ҳал қилишга, қанча олис йўлларни босиб ўтишга тўғри келмайди, дейсиз! Бунинг устига ҳамма вақт кўчма вагонларда яшаб ишлашнинг ўзи бўладими? Бироқ ана шундай масъулиятли, қийин ҳаёт йўлини танлаган экансан, иродани бўшаштирмаслик, кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, бел боғлаб виждонан ишлаш лозим. Уларнинг ҳаёт шиори ана шундай. Бу шиорга амал қилмаганларнинг ҳолига вой. Бундайлар ё аввал қоқилиб-суқилиб, сўнгра коллектив ёрдамида бир амаллаб оёққа туришади, ёки тез орада кўпчиликнинг нафратига дуч келиб, коллективдан кетади. Шунинг учун ҳам юқори вольтли электр тармоқлари қурилишида, асосан, сараланган, иродали мутахассислар ишлашади.

«Средазэлектросетьстрой» трести 71-механизациялашган колоннасининг Бекободдаги участка бошлиғи Деҳқонбой Иброҳимов ҳам ана шундай кишилардан бири. Дониёр (уни участкада ишчилар шундай деб аташади) Тошкент политехника институти Энергетика факультетини тамомлаб, мехколоннага ишга келганига тўрт йилдан ошди. Аввал мастер, кейин прораб бўлиб ишлади. Бу давр ичида кўплаб объектларни қуриб, фойдаланишга топширишда иштирок этди.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон тарихида биринчи марта қурилган 500 минг вольтли Тош ГРЭС—Чимкент электр узатиш тармоғи, Тош ГРЭС — Сирдарё ГРЭС, Пунган — Фрунзе, Қўнғирот—Мўйноқ, Равшан — Акчалак каби магистрал ҳаво электр станциялари қурилишида Деҳқонбойнинг ҳам ҳиссаси кам эмас.

Электр тармоқлари системаси қурилишидаги тўрт йиллик меҳнати Деҳқонбойни кўп нарсаларга ўргатди. Айниқса, у одамлар билан тил топиб ишлаш, ишчилар дунёқараши ва хатти-ҳаракатидаги асосий, йўналтирувчи томонларни дарров илғай билиш, кези келганда аччиқ-аччиқ гапириб, талабчанлик кўрсатиш, кези келганда эса, бошини силаб меҳнатига яраша баҳо бериш — тақдирлаш омилларидан эканлигини чуқур англаб, буларни ўз шахсий тажрибасида ҳаётга имкони борича тўла татбиқ этишга интилди. Бу борада маълум даражада муваффақиятга ҳам эришди.

Деҳқонбой ўтирган машина қурилиш участкаси майдонига кириб, катта вагон-контора олдида тўхтади. Участка бошлиғини конторада лойиҳа институтидан келган икки йигит кутиб ўтиришган экан. Уни кўришлари биланоқ иккаласи ҳам хурсанд бўлиб кетишди. Соқол қўйган сарғиш чеҳрали йигит у билан қўл олишиб сўрашаркан:

— Сизни табриклагани келдик, Деҳқонбой Рўзиевич, — деди жилмайиб, — Линия трассасини ўзгартириш бўйича рационализаторлик таклифингизни бугун институтимизнинг бош инженери кўриб чиқиб тасдиқлади. Мана чизмаларингиз. Агар буни ишлаб чиқаришга татбиқ қиладиган бўлсангиз, ҳисоблашимизча, 30 минг сўмдан зиёд маблағ тежаб қолинар экан.

— Тўғри, ўзимнинг ҳам тахминим шундай эди, — деди Деҳқонбой, — Кейин кулимсираб қўшиб қўйди: — Хизмат? Ичкари кирайлик...

— Майли, бошқа вақт. Ҳозир иш билан келганмиз. Сизларга ярим миллион вольтли «Сирдарё ГРЭС — Андижон» электр тармоғи трассаси лойиҳасини топширгани келдик.

— Э, шунақами, — деди Деҳқонбой одатича салмоқлаб, — ярим миллион вольтли денг. Жуда яхши. Қабул қилганимиз бўлсин.

Улар яна йўлга, бўлажак улкан электр тармоғи трассаси томон отланишди...

— Шунақа, ишлар жуда кўп,— дейди Деҳқонбой биз билан суҳбатда, — бош қашишга ҳам қўл тегмайди.

Бир неча паҳзалик сукутдан сўнг у яна жиддий қўшиб қўйди:

— Дарвоқе, шундай бўлмаганда, биз учун ҳаётнинг қизиғи ҳам бўлмас эдими, деймана?!

Ҳожиакбар ШАЙХОВ.

ҚИЗЛАР ДАФТАРИДАН

КАПТАРЛАР

Биз учганда боғлар очарди қучоқ,
Мисоли капалак дугоналарим.
Йўлга чиқсак, ортда, кун бермай ҳар чоқ,
Чопарди қўшкининг шўх болалари.
Кейинроқ орқадан тушди йигитлар,
Кўзлардан бекиниб қолдим кейинроқ.
Бошда гоҳ қуёшу, гоҳ сур булутлар,
Яшаш кундан-кунга шавқли, қийинроқ,
Яна у кунларни ортда қолдирдим,
Менинг чаманларим ҳам очдилар гул,
Сирли ишқ, туғёнлар мени толдирди,
Тутқазди қўлимга суйгун бир ўғил.
Кеча кашта тиккан қўлларимга ул,
Каптар боласидай учдию қўнди.
Бу каптар боласин шўхликлари мўл,
Бу каптар боласи тиндирмас энди.
Тонгда аппон-таппон у йўлга кирар.
Ташвишим кўп менинг, йўл кузатишим,
Менинг кўрган кўзларим кўрар,
Йўлда, қайда уни нелар кутишин.
Яратмоғим керак унга тинч бир олам,
Қушчалар чуғури ўнгу-сўлида.
Ҳадиксирамасдан, ўссин бугун болам,
Эрта кун суронлар, гарчанд, йўлида.
Бугун йўлга чиқсам, тонг шамоли билан
Энди ортда бола йўлга чиқибди.
Йўлимизни кимдир кўтарибди баланд.
Кимдир тонгги, тиниқ нурлар тўкибди.
Мен нурлар ичидан эргаштириб уни,
Етказиб бораман қуёшгача то.
Умрининг давоми, қондош боласини,
Қуёш қучоғида кўради дунё.
Унгача йўл узоқ, қудратли бўл юрак,
Қара, олам сари ёйилмоқда нур.
«Мен дунё боласин улғайтмоғим керак».
Ўзимга ҳам гоҳо тилайман умр.
У тираги бўлар гуркираган халқнинг,
Менинг қорачиғим, умиддан порлар,
Болаларнинг ўрни қуёшдадир ахир,
Қуёшга учмоғи керак каптарлар.

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА.

КЕЛ, ОНАЖОН

Оппоқ тонг отмоқда, сочларингдай оқ,
Серзавқ ўйларингдай бахтиёр, уйғун.
Қуёш нур сочмоқда қалбингдай қайноқ,
Қушлар куй айтади, — куйингдай суйгун.
Муштоқ дилгинамни тўшай йўлингга,
Сочларим супурсин чанги, гардини.
Мурғак туйғуларим тутай қўлингга,
Жуда соғинганман ўтли бағрингни.
Сахий кўзларингнинг тубига чўкиб,
Суюк нигоҳингдан эриб кетайин.
Дилингни оч менга, қўшиқлар тўкиб
Битгач, ўзгинангга бериб кетайин!

Бибисора ТУРОБОВА.
Самарқанд.

ИЛҲОМГА

Қўлга қалам ушлатиб қўйиб,
Нега мени ташладинг кетдинг!
Ёки мендан бир йўла туйиб,
Ўзга бир қалб меҳрига етдинг!
Сенсиз ҳеч ким боқмади қиё.
Сенсиз гуллар очмади сирин
Сенсиз менинг қалбим зим-зиё
Сенсиз хаёл бўлмади ширин.
Илҳом деди: «Тингла, гапим
бор.
Агар бўлсанг менга вафодор,
Ёлғиз уйда кутмагил зинҳор,
Меҳри оташ халқ ичига бор».

ОРЗУЛАРИМ

Орзуларим, юксак сан ҳали
Мейчи сенга етмоқ истайман.
Чорлар мени мақсад машъали,
Интиламан, ўзни қистайман.
Мушкулларга бераман бардош.
Сенга томон ташлайман қадам
Мақсадим шу, азиз ватандош,
Халққа бўлсам керакли одам.

Собира НОРМИРЗАЕВА.
Наманган.

Жаҳон бўйлаб

СОВЕТ — ИТАЛИЯ СИМПОЗИУМИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

ФЛОРЕНЦИЯ, 17 декабрь. (ТАСС махсус мухбири). «Қаршилик ҳаракатининг Европадаги бирлик ва тинчлик ишига қўшган ҳиссаси» деган мавзуда қаршилик ҳаракати курашчиларининг бу ерда ўтказилган Совет — Италия симпозиуми фашизмга қарши ташкил этилган катта митинг билан якунланди. Бу митингда Италиядаги демократик, жамоат, ёшлар ташкилотларининг вакиллари ва Флоренциянинг жуда кўп аҳолиси қатнашди.

Италия партизанларининг Гарибальди бригадаларига раҳбарлик қилган собиқ командирлар, Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар, Тоскана область кенгашининг, Флоренция шаҳар кенгашининг раҳбарлари, Италия парламентининг депутатлари, «Италия — СССР» жамиятининг раҳбарлари митинг президиумидан жой олдилар. Нотиқлар фашизмга қарши курашни кенгайтириш, реакцион кучларнинг фашизмни тиклаш учун қилаётган ҳамма уринишларига кескин равишда қарши чиқиш, Европа қитъасида тинчликка эришишга кўмаклашиш зарурлигини айтишди.

ГФРДА ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИ ОЛДИДАН

БОНН, (ТАСС). Эркин демократик партиянинг федерал бошқармаси партиянинг раиси, канцлер ўринбосари ва Германия Федератив Республикасининг ташқи ишлар министри Вальтер Шеелни ГФР президенти лавозимига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Эркин демократик партиянинг бундестагдаги фракцияси раиси Вольфганг Мишник шу тўғрида хабар берди.

Маълумки, Германия Федератив Республикасининг ҳозирги президенти Г. Хайнеман ҳали яқиндагина мен давлат бошлиғи лавозимига ўз номзодимни қўймайман, деган эди. Германия Федератив Республикасида президент сайлови 1974 йил 15 майга белгиланган.

БИРИНЧИ РЕЙС БОШЛАНДИ

СИНГАПУР, 17 декабрь. (ТАСС). Совет — Сингапур «Феско» пароход компанияси мунтазам линия очди. Бу линия Жанубий-Шарқий Осиё мамлакатларини Америка Қўшма Штатлари ва Канаданинг ғарбий соҳили билан боғлади. Бугун Совет Иттифоқининг «Ованес Туманян» кемаси янги маршрут бўйича биринчи бўлиб йўлга чиқди.

Ривожланаётган мамлакатларга туғдирилаётган қулай шарт-шароитлар ва яхши ишлаш туфайли компания бу ердаги юк жўнатувчилар орасида манзур бўлиб кетди. Ҳозирги вақтда компаниянинг кемалари Совет Иттифоқи, Малайзия, Сингапур, Ҳиндистон, Таиланд портларига хизмат кўрсатмоқда.

ГДР. Пистерице шаҳрида йирик азот ўғитлари заводи қуриляпти. Корхона қурилишида кўпгина қардош мамлакатларнинг қурувчилари катта кўмак беряпти. Корхона келгусида Совет Иттифоқининг табиий гази билан ишлайди. Суратда: корхона қурилишининг умумий кўриниши.

ЧТК-ТАСС фотоси.

ХИЗМАТНИ ЭЪЗОЗЛАШ

БУДАПЕШТ, (ТАСС). Венгрия Халқ Республикасининг Президиуми ВХР Ташқи ишлар министрлигининг давлат секретари Фридьеш Пуйини Венгрия Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри қилиб тайинлади, деб хабар беради МТИ агентлиги.

Венгрия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Янош Петер бошқа муҳим жамоат ишига ўтганлиги муносабати билан Президиум уни шу вазифадан озод қилди ва унинг хизматлари учун ташаккур билдирди.

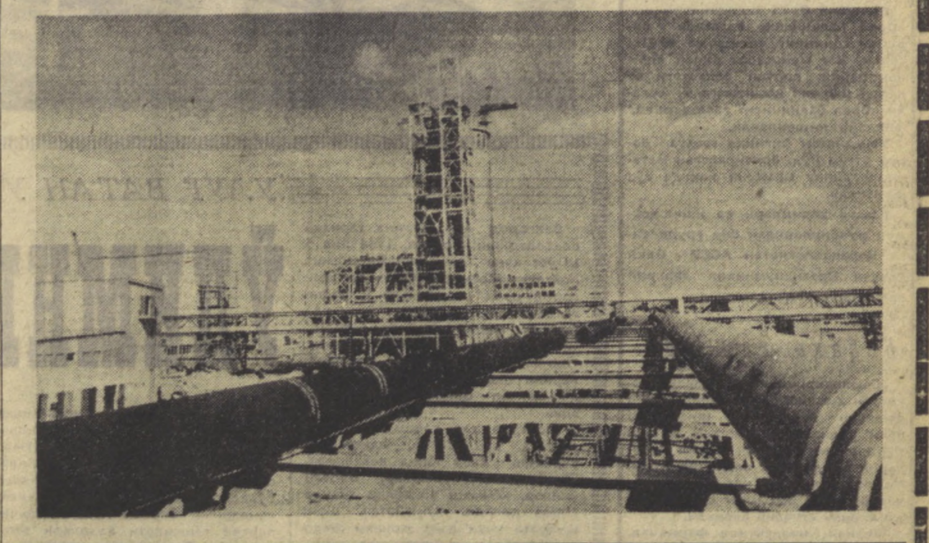

КАТТА АҲАМИЯТГА МОЛИК ҲУЖЖАТ

ПРАГА, 15. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикасининг ташқи ишлар министри Б. Хнеупек Чехословакия Социалистик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида муносабатларни нормаллаштириш юзасидан имзоланган шартноманинг аҳамияти тўғрисида ТАСС мухбирининг саволларига қайтарган жавобларида қуйидагиларни айтди:

Шартномани ҳеч муболағасиз жуда катта аҳамиятга молик ҳужжат деб айтиш мумкин. Бу ҳужжат биз учун шу жиҳатдан муҳимки, у ҳар икки қўшни мамлакат ўртасидаги муносабатларда ўтмишнинг оғир меросига чек қўяди. Чехословакия Социалистик Республикаси билан Германия Федератив Республикасининг ҳуқуқий жиҳатдан тенг ва ўзаро фойдали ҳамкорлигини ривожлантириш учун реал имкониятлар вужудга келтирди, 1938 йилда Мюнхенда тузилган битим каби оғир сарқитни йўлимиздан абадий олиб ташлайди. Ана шу шартнома негизида Чехословакия Социалистик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари кенгаяди ва мустаҳкамланади, деб айтиш мумкин. Бу эса турли ижтимоий системалардаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципини амалга оширишидан далолат беради. Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди қарорлари белгилаб берган ЧССРнинг ташқи сиёсати ана шу ленинча принципни асос қилиб олган. Бу сиёсатни изчиллик билан амалга ошириш, социалистик мамлакатларнинг ташқи сиёсат соҳасидаги активлигини мувофиқлаштириб олиб бориш тинчлик ва социализм лагерининг янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритишини таъминламоқда. Чехословакия Социалистик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган шартноманинг имзоланишини ана шу муваффақиятларнинг бири деб ҳисоблаймиз.

БОНН. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг канцлери В. Брандт Ғарбий Германия радиосининг мухбири билан суҳбатда Германия Федератив Республикасининг ташқи ишлар министри В. Шеель билан биргаликда Прагада Чехословакия Социалистик Республикасининг раҳбарлари билан олиб борган «музокаралари дўстона ва ишчанлик вазиятида ўтганлиги»дан қаноат ҳосил қилганлигини айтди.

В. Брандт ГФР билан Чехословакия ўртасида иқтисодий муносабатларни янада ривожлантириш зарур эканлигини ҳам айтди.

ДАВОЛАНИШ ТОБОРА ҚИММАТЛАШМОҚДА

РИМ, 17 декабрь, (ТАСС). Италия касалхоналарида даволаниш учун тўланадиган ҳақ тўхтовсиз оширилмоқда. «Доминика дель Коррьере» журналида босилган хабарга қараганда, Римдаги клиникаларда даволаниш учун тўланадиган ҳақ 1966 йилдан бери ўрта ҳисобда 400 процент ошган. Бу соҳада, деб ёзади шу журнал, Римдаги травматология маркази «рекорд» қўйди. Бу марказда бемор бир кун туриши учун 37 минг лира ҳақ тўлаши керак.

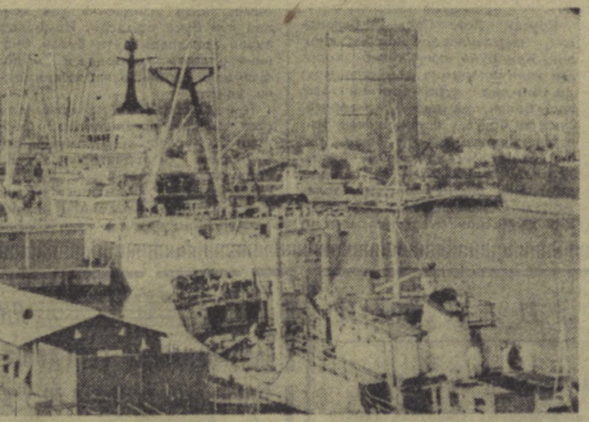

КУБА. Гавана денгиз порти мамлакат иқтисодий ҳаётида катта роль ўйнайди. Порт ўзининг катталиги, географик жойлашуви ва алоқа йўлларининг кўплиги билан мамлакатнинг йирик савдо дарвозасидир. Бу ерда Совет Иттифоқидан келган савдо кемаларини доимо учратиш мумкин. Суратда: Гавана порти. ТАСС фотохроникаси.

БАНГЛАДЕШ ҲУКУМАТИНИНГ ТАДБИРЛАРИ

ДАККА, (ТАСС). Бош министр Мужибур Раҳмон аҳоли яшайдиган ва табиий офатдан энг кўп зарар кўрган пунктларга инспекция мақсадида қилган сафари вақтида қуйидагиларни айтди: Бангладеш Халқ Республикаси ҳукумати яқинда мамлакатнинг жанубидаги районларга зарар етказган довул оқибатларини тез тугатиш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўрмоқда. Бош министр яна айтдики, ҳозирги вақтда мутахассислар деҳқонларнинг далаларини сув тошқинидан ҳимоя қилмоқ учун республика соҳилларида иҳота иншоотлари қуриш планини ишлаб чиқмоқдалар.

Бангладеш матбуоти ҳукуматнинг аҳолига ёрдам бериш соҳасидаги фаолиятига юксак баҳо бермоқда. Вертолётлар ва юк машиналари Петуакхали, Барисал, Кхулна ва Ноакхали округларига озиқ-овқат, дори-дармон ва кийим-кечакларни тўхтовсиз етказиб бермоқдалар. Уй-жой бинолари тикланмоқда. Бу районларда ҳаёт нормаллашиб бормоқда.

САМОЛЁТ ҲАЛОКАТИ

НЬЮ-ЙОРК, 17 декабрь, (ТАСС). «Локхид» фирмасининг юк ортган транспорт самолёти парвоз қилганидан кейин сал вақт ўтмай Флорида штатининг Майами шаҳридаги аҳоли яшайдиган кварталга ағдарилиб тушди. Қаттиқ портлаш натижасида бошланган ёнғин кўпгина уйларга ёйилди. Катта моддий зарар етди. Дастлабки маълумотларга қараганда, саккиз киши ўлган тўрт киши жароҳатланган.

ЧИЛИДАГИ РЕПРЕССИЯЛАРГА ҚАРШИ

◆ ПРАГА. ЧССР касаба союзлари Марказий Совети Чилидаги ҳарбий хунтага телеграмма юборди. Бу телеграмма «Праце» газетасида эълон қилинди.

Чехословакия касаба союзлари, дейилади телеграммада, Досон оролида қамалиб ётган Чили Компартияси Бош секретари Луис Корваланнинг дарҳол озод қилинишини, ўлим жазосига ҳукм қилинганлар тўғрисида ҳукм бекор қилинишини, мамлакатнинг қамоқ лагерларида азоб чекиб ётган ишчилар, демократик арбоблар бўшатиб юборилишини талаб қилади.

◆ СОФИЯ. Чилидаги қонли воқеалар Болгария жамоатчилигини ташвишга солмоқда ва уларнинг қаҳр-ғазабини уйғотмоқда. «Отечествен фронт» газетаси бундай деб ёзади: «Ҳар бир соф виждонли киши ҳиёнатга учраган, ўз фарзандлари шафқатсизлик билан ўлдирилаётган халқ билан бирдам эканлигини айтиши керак».

◆ ЛОНДОН. Англиянинг демократик кучлари Чили ҳарбийлари бошлаган репрессияларга қарши кескин норозилик билдирмоқда. 1,7 миллион кишини ўз сафларида бирлаштирган транспорт ва малакасиз ишчилар касаба союзининг бош секретари Жек Жонс ҳарбий хунта бошлиғи генерал Пиночетга норозилик телеграммаси юборди ва Чилида кўп кишилар қамоққа олинаётганлигидан ғазабланганлигини билдирди.

Англиянинг Хемелхемпстед шаҳрида ҳарбий хунтанинг ўзбошимчалигига қарши кураша ётган Чили ватанпарварлари билан бирдамлик ҳафтаси ўтказилди. Бу ерда Чили халқига ёрдам фондига маблағ тўпланди, бўлиб ўтган митингларда нотиқлар ҳарбий режимнинг қонли жиноятларини қаттиқ қоралаб чиқдилар.

◆ ЖЕНЕВА. Бу ерда Чили халқи билан бирдамлик ҳафтаси ўтказилди. Бу ҳафта Чили халқини қўллаб-қувватлаш Швейцария комитетининг ташаббуси билан ташкил қилинди. Комитет составида прогрессив партиялар касаба союзлари, жамоат ва касаба союзлари вакиллари бор.

Шу ҳафта муносабати билан совет режиссери Р. Кармен нинг «Аланга ичидаги қитъа» фильми кенг намойиш қилинди.

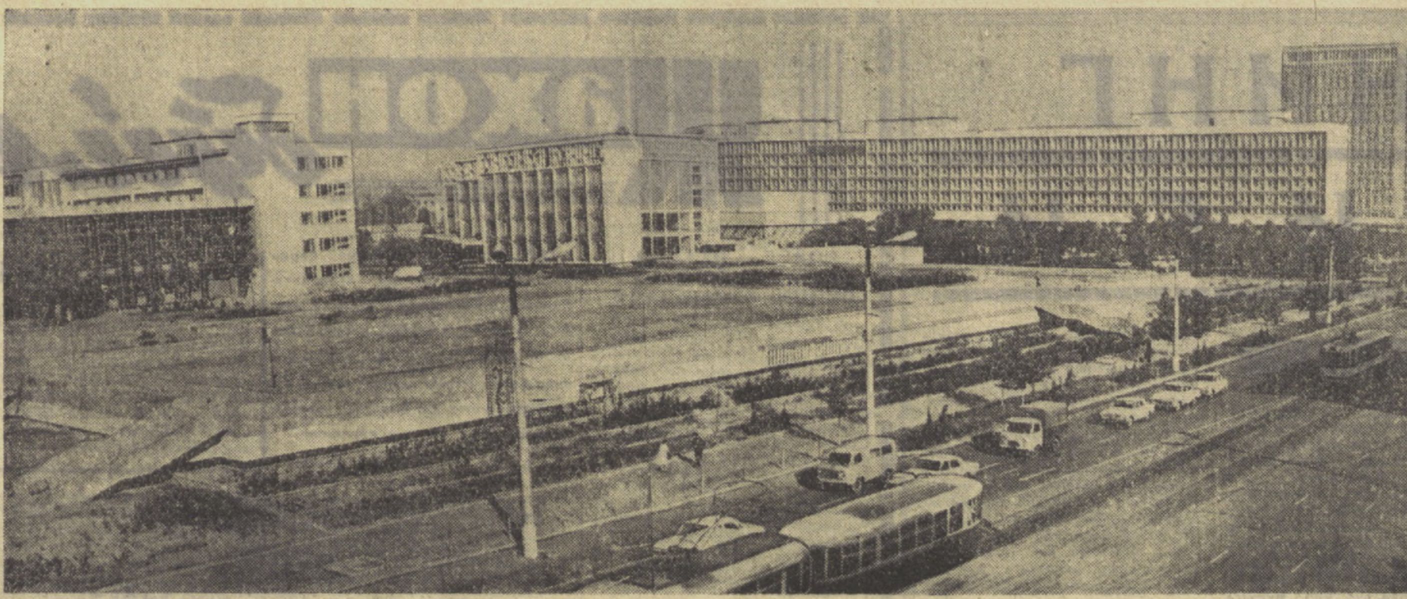

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Суратда: Ленин проспектининг кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

АХБОРОТ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Юбилей

Жанубий Орол балиқчиларининг «Орол балиқчиси» газетаси биринчи сонининг чиққанига 40 йил тўлди. Шу муносабат билан Мўйноқ район партия комитети ва район ижроия комитетининг органи «Орол балиқчиси» газетасининг юбилейи нишонланди.

Ўтказилган йиғинда газета босиб ўтган йўл, ёритилаётган материалларнинг мазмуни ҳақида сўз юритилди.

Газета ходимлари ва ишчи-деҳқон мухбирларидан бир группасига Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Бебаҳо хом ашё

«Союзлакрица»нинг Қорақалпоғистон Автоном Республикасидаги филиали коллективи шифобахш бўян илдизлари етказиб бериш бўйича белгиланган йиллик планларни муддатидан олдин бажарди. Мамлакатимиз ва чет эл дорихоналари учун 300 минг сўмлик бўян илдизи етказиб берилди.

Филиал коллективи фармацевтика, озиқ-овқат ва химия саноати учун бебаҳо ҳисобланган илдизни ишлаб чиқаришга кўплаб жорий қилмоқда. Улар бу медицина хом ашёсини Қорақалпоғистон далаларидагина эмас, бошқа жойларда ҳам ўстиришни мўлжалламоқдалар. Бўянни қайта ишлаш ва пресслаш жараёнлари такомиллаштирилмоқда.

Телефон станциялари

Қорақалпоғистон қурилиш-монтаж участкаси коллективи автоном республиканинг колхоз ва совхозларида автомат телефон станциялари қурилишини тезкорлик билан олиб бормоқда. Сўнгги йилларда Тўрткўл, Беруний, Амударё, Хўжайли, Шуманай, Қўнғирот ва бошқа районларнинг қатор хўжаликларида АТСлар қурилиб, ишга туширилди. Автомат телефон симлари колхозчилар, совхоз ишчилари хонадонларига ҳам тортилмоқда. Йил охиригача Хўжайли районидаги Энгельс номли, Амударё районидаги Крупская номли колхозларда 100 нуқтали автомат телефон станциялари ишга туширилади.

Қурувчилар зафари

Тахтакўпир районидаги шоликор хўжаликларда уй-жойлар, маданий-маиший объектлар қурилиши кенг кўламда олиб борилмоқда. «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасига қарашли 15-кўчма механизациялашган колонна коллективи 1974 йил ҳисобига ишламоқда. Улар ноябрь ойидаёқ 1 миллион 850 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, катта ғалабага эришдилар. «Маданият», «Қораўзак» ихтисослаштирилган шоликор совхозларда 1600 квадрат метрдан зиёд уй-жой фойдаланишга топширилди.

Кўчма механизациялаштирилган колонна коллективи яна 350 квадрат метр уй-жойни, 50 ўринли касалхона, 1000 тонналик дон омбори ва бошқа объектлар қурилишини фойдаланишга топшириш арафасида.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАҲРАМОНЛАРИ ИЗИДАН

ЎЛИМНИ ЧЕКИНТИРИБ...

Белгород — кўпгина тарихий воқеаларнинг шоҳиди. 1944 йил 5 август куни кечқурун Ватанимиз пойтахти Москвада Орёл ва Белгород озод этилганлиги шарафига Улуғ Ватан уруши тарихида биринчи марта артиллерия салюти берилгани ҳамманинг ёдида. Она-Ватан ўз баҳодир фарзандларини шарафлаган, шаҳар устида ғалаба байроғи ҳилпираган эди.

Шаҳарда ҳар қадамда ёдгорликлар, обелисклар, ёдномалар учрайди. Улар тарих лавҳалари. Бўлиб ўтган курашлар, оловли йиллар, кечмиш воқеалар ҳақида ҳикоя қилади. Она-Ватан шон-шуҳрати учун азиз жонини фидо қилган совет кишиларининг, жангчиларининг жасорати ҳақида, уларнинг оммавий қаҳрамонликлари ҳақида сўзлайди. Улар бугунги авлодга ўтмиш воқеалари ҳақида, шаҳар ҳимоячиларининг жасорати ва мардлиги тўғрисида ҳикоя қилиб турибди. Улар Улуғ Ватан уруши йилларида алоҳида мардлик ва жасорат кўрсатган жангчилар хотирасини абадийлаштириш учун бунёд этилган.

Белгородга келган ҳар бир киши албатта область ўлкани ўрганиш музейига киради. Музейнинг Улуғ Ватан урушини акс эттирувчи кўргазмалари томошабинларда зўр таассурот қолдиради. Яқинда мен ҳам шу музейда бўлдим. Музей кўргазмалари орасида шаҳар учун бўлган шиддатли жангларда иштирок этган ҳамшаҳарларимизнинг муборак номларини ўқидим. Бошига чуст дўппи кийган, қоп-қора бароқ қошлари остидаги кўзларида ўйчанлик балқиб турган ўзбек ўғлонининг портрети диққатимни тортди. Унинг тагига қуйидаги сўзлар битилган эди:

«Зиямат Ҳусанов — Совет Иттифоқи Қаҳрамони. 78-гвардиячи ўқчи дивизиянинг пулемётчиси».

Қаҳрамоннинг тақдири мени қизиқтириб қолди.

— Зиямат Ҳусановнинг ҳаётлигини биз билмасдик, дейишди музей ходимлари. Унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони ҳам ўлимидан сўнг берилган. Лекин қаҳрамон тирик экан. Бу ҳақда Болгария Халқ Республикасига ҳам хабар бердик. У Болгарияда партизан ҳаракатининг актив иштирокчиларидан ҳам экан.

Жасоратнинг туғилиши

Крутой Лог. Паст — баландлик, жарликлардан иборат қишлоқ. Кун бўйи жанг қилиб ҳориган жангчиларимиз дам олишмоқда. Кимдир қурол-яроғини тозалаш билан, кимдир онаизорига, суюкли ёрига, ширин-шакар жигарбандларига мактуб ёзиш билан банд. Кимдир хаёлга чўмган. Ҳаётида бўлиб ўтган энг ширин дамларни, бахтиёр онларни эсламоқда. Осмон эса феруза-ранг. Уни ҳеч қачон булут қопламагандай. Булутлар орасига қузғунлар яшириниб келмагандай. Кўкдан ажал ёмғирлари ҳеч қачон ёғмагандай. Уруш шароитида бундай осойишталик, сукунат камдан-кам бўладиган воқеа. Ана шундай кунларнинг бирида ўқчи батальон партия ташкилоти аъзолари тўпланишди. Ҳамманинг нигоҳи яғриндор ўзбек йигитга қадалган. Партия ташкилотининг секретари Зиямат Ҳусановнинг партия сафига қабул қилишларини сўраб ёзган аризасини ўқиб эшиттирди. Унинг қисқача таржимаи ҳолини сўзлаб берди:

— ...Ўрта мактабнинг 7-синфини битиргач, Тошкент педагогика техникумига ўқишга кирган. Лекин унда учувчи бўлиш орзуси туғилиб қолгач, иккинчи курсдан ҳақиқий хизмат авиация штурманлари мактабига кетган. Уруш бошлангач, фронтга келган ва янги ташкил этилган ўқчи полкка тушган. Ҳарбий қасамёдни Смоленск остоналарида қабул қилган. Урушнинг дастлабки кунларида оғир ярадор бўлган, госпиталларда даволаниб, яна сафга қайтган...

— Коммунистнинг жангдаги бурчи нимадан иборат? — сўрашди.

— Доимо олдинги сафда бўлиш, бошқаларга ўрнак кўрсатиш, — жавоб берди Ҳусанов ва партия аъзолигига кандидат деган юксак унвонни оқлайман, — қўшиб қўйди у.

— Табриклаймиз... Табриклаймиз.

— Жангларда омад, ҳаётда бахт-саодат тилаймиз, — бағриларига босиб, илиқ ва самимий қутлашди уни қуролдош дўстлари...

5 июль тонг отарида рақиб жонжаҳди билан жангга ташланди. Снаряд ва бомбалар портлар, ўқлар визиллаб учарди. Мусаффо, ферузаранг осмон қора булут билан қопланганди. Осмону замин титрар, ўқ дори иси анқирди. Окоплар ва алоқа йўлларини қум босди. Аммо совет жангчиларини ҳеч қандай куч тўхтата олмас, улар иродасини ҳеч қандай куч бука олмасди. Немислар кучли артиллерия ўти билан бизнинг олдинги маррадаги мудофаамизни ер билан яксон қилмоқчи эдилар.

Тонгда немис пиёда аскарлари олға силжий бошладилар. Сержант З. Ҳусановнинг ўт очиш позициясига гитлерчилар тўдаси ёпирилди. Гвардиячининг қўлидаги пулемети душманни тутдек тўкарди. Жанг майдонида немисларнинг бир взводга яқин солдат ва офицери ер тишлаб қолди. Жасур жангчи ўт очиш нуқтасини чаққонлик билан алмаштириб, гитлерчилар устига ажал уруғини тинмай ёғдирарди.

...Ниҳоят ўқ дори ҳам тугади. З. Ҳусановга ўқ дори етказиб беришнинг иложи йўқ. У душман куршовида қолиб кетди. Аҳвол мушкул эди.

— Фашистларга асир тушгунча жанг қилиб ўлган яхши, — дилига тугди командир.

Совет ватанпарвари иккита граната ҳозирлади.

— Рус, таслим бўл! — қичқиришарди немислар.

— Гвардиячи таслим бўлмайди!

Ҳусанов шундай деди-ю, граналарнинг бирини немислар устига улоқтирди. Гитлерчилар унга яқин келиб қолганда эса иккинчи гранатани ўз оёқлари остида портлатди...

Қаҳрамоннинг Тошкентда истиқомат қилиб турган ота-онаси, қариндош-уруғлари «қора хат» олишди:

«Ўғлингиз Зиямат Ҳусанов ҳалок бўлганлигидан биз чуқур қайғудамиз. Лекин Ватанимизнинг сизнинг фарзандингиздек қаҳрамони билан, немис босқинчиларига қарши курашда қаҳрамонларча ҳалок бўлган жанговар дўстимиз билан фахрланамиз...».

Зиямат хизмат қилган 228-ўқчи полк ва 78-гвардиячи дивизиянинг бошқа қисмларида мард сержант жасоратини ўрнак қилиб кўрсатишарди. Командирлар, сиёсий ходимлар солдатларни:

— Зиямат Ҳусанов каби курашинглар, — дея ундашарди. Унинг полкдошлари жангчининг ўт очиш нуқтаси атрофида 40 га яқин душман мурдасини кўрганликларини ҳикоя қилишарди. Снаряд парчаларидан илма-тешик бўлиб кетган қаҳрамоннинг жасадини ўша ерга — Крутой Логга кўмганликларини тасдиқлашарди. У ана шу жасорати учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон билан мукофотланди. СССР Олий Совети Президиумининг Фармони қаҳрамоннинг ота-онасига юборилди. Лекин бу вақтда Зияматнинг ота-онаси Тошкентдан кўчиб кетган эди, шунинг учун Фармон қайтариб юборилди.

Жангчи эса тирик қолганди...

1943 йилнинг 5 июлида Зияматнинг оёқлари остида портлаган гранатадан у оғир ярадор бўлганди. Ярадор жангчини немислар асир олдилар. У ҳушига келганида ўрмонда — ҳарбий асирлар орасида ётарди...

— Одам бўлмайди! — қўлини силтади фашист лейтенанти асирларни кўздан кечираркан.

Деярли бир йилга яқин сержант Ҳусанов тутқунликда яшади. Фашист жаллодларининг барча қийноқ ва азобларига чидади. Лекин она-Ватан ҳақидаги, озодлик ҳақидаги орзу умидлар унга куч ва бардош бағишларди. Она-юрт соғинчи, ёр-биродарлари, унинг йўлига нигорон бўлган қариндош-уруғлари ҳумори қалбларини ўртар, ҳар қандай қилиб бўлса ҳам она-Ватанга қайтиш, яна қўлига қурол олиш йўлини ахтарарди.

Бир неча совет ҳарбий асирлари билан у тутқунликдан қутилиб чиққан кун Зиямат Ҳусановнинг бир умр ёдидан чиқмайди. Улар Черногорияда, немис-фашист босқинчиларига қарши жанг қилаётган болгар партизанлари отрядига қўшилдилар. Улар гитлерчиларнинг қурол-яроғ омборларини ёндиришар, кўприк ва темир йўлларни портлатишар, жанг майдонларида зўр мардлик ва жасорат кўрсатиб, бошқаларга намуна бўлишарди. Совет солдатларининг мардлиги ва жасорати партизанларни ёвга қарши аёвсиз жангга илҳомлантирарди.

Жангларнинг бирида Зиямат Ҳусанов оғир ярадор бўлди. Қуролдошлари етиб келганда у хушсиз ётарди. Уни самолётда партизанлар госпиталига жўнатдилар. Кейинчалик батальондагилар жасур ўзбек ўғлони ҳақида ҳеч қандай хабар топмадилар. Шунинг учун улар Зиямат Ҳусанов оламдан ўтган бўлса керак деган фикрга келдилар.

Урушдан кейинги йилларда Софиядаги революцион ҳаракат музейида баҳодир жангчининг сурати пайдо бўлди. У мотам рамкасида турарди...

Лекин бу сафар ҳам Зиямат ўлим чангалидан омон қолганди. Шифокорлар мард қаҳрамонни иккинчи бор ҳаётга қайтаришганди.

Мардлик унутилмайди

Болгар халқи ўз озодлигининг 20 йиллигини нишонлаётган шодиёна кунлар. Чимкент областининг Сайрам қишлоғидаги хонадонларнинг бирида қувончли воқеа рўй берди. Бу кун оила аъзолари учун бир умр унутилмас кун бўлиб қолди. Ана шу куни Зиямат Ҳусанов Софиядан ўз номига юборилган пакет олди. Қай кўз билан кўрсинки, унинг ичида болгар халқи ва ҳукумати номидан унга берилган Фахрий Ёрлиқ ва «1923—1944 йиллар халқ озодлиги учун» кўкрак нишони турарди. Қувонч ва ҳаяжондан унинг бутун вужуди титрар, кўзларидан тинмай оқаётган ёш томчилари юзини юварди.

— Унутишмабди! — Унитишмабди... — пичирларди у ўзига ўзи. Кўз ўнгида бўлиб ўтган даҳшатли жанглар, душман билан юзма-юз олишувлар гавдалана бошлади. Снаряд ва бомбаларнинг портлашлари қулоқлари остида акс садо берарди. Хаёл уни узоқларга — Болгария тупроғида бўлган қонли жангларга бошлаб кетганди.

Зиямат Фахрий Ёрлиққа кўз югуртира бошлади:

«Ушбу Ёрлиқ ва «1923—1944 йиллар халқ озодлиги учун» нишони Болгария Халқ Ҳукумати ва Болгария Халқ Республикаси номидан Қозоғистон ССР Сайрам посёлкасида яшаётган ўртоқ Ҳусанов Зиямат Усмоновичга халқ озодлиги партизан ҳаракатида иштироки учун ҳурмат юзасидан топширилади.

София, 20 апрель 1964 йил».

Мардлик ҳеч қачон унутилмайди. Зиямат Ҳусанов ўз она-Ватани ва она тупроғи учун қаҳрамонона жанг қилган эди. Шу боисдан унинг жасорати унутилмади.

Ҳозир жасур жангчи Чимкент областининг Сайрам қишлоғида яшамоқда. Унинг кўксини қаҳрамонлик нишонлари безаб турибди.

Зиямат Ҳусанов урушдан кейинги йилларда ўз ҳаётини ёш авлодни тарбиялаш ишига бағишлашга қарор қилди. Инсон боласини камолга етказиш, унга оқу-қорани танитиш, жамият учун, инсоният учун фойдали шахс қилиб тарбиялаш, уларни инсонпарварлик руҳида тарбиялаш, коммунизм кишисини тарбиялашдек юксак бахт борми, жаҳонда. Ёш авлоднинг қандай шахс бўлиб етишиши уларга ҳаёт алифбесини тушунтираётган мураббийларга боғлиқ. Зиямат Ҳусанов ўқувчиларга чуқур билим бериш билан бирга, уларни она-Ватанга муҳаббат, партия ишига чексиз садоқат руҳида тарбиялашга, улар онгига инсонпарварлик, интернационализм ғояларини сингдиришга интилмоқда. Бугунги бахтиёр, фаровон ҳаётимиз қонли жанглар эвазига, кўплаб қурбонлар эвазига қўлга киритилганлигини тушунтирмоқда. Уларни бугунги ҳаётимизни қадрлашга ўргатмоқда.

Машҳура МИРЗАМУҲАМЕДОВА,
Тошкент — Белгород.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 17.40 — МОСКВА. 17.45 — Янгиликлар. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.25 — Ахборот. 18.40 — Миллионлар ленинча университети. 18.55 — МОСКВА. **Хоккей:** ЧССР — ШВЕЦИЯ. 21.15 — ТОШКЕНТ. Ахборот. 21.30 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. **«ВАҚТ».** 22.25 — **Хоккей:** ФИНЛЯНДИЯ — СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.55 — МОСКВА. 18.25 — Москва ва москваликлар. 18.55 — **Дворян Чертопхановнинг ҳаёти ва ўлими** (бадиий фильм). 21.15 — «Қўшнилар». 22.00 — ТОШКЕНТ. Пабло Неруда шкоди. 22.30 — **Қоидасиз ўйин** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.40 — **Она ерим — масканим менинг** (телеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19/XII да **Жизель,** 20/XII да **Бир актли балетлар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/XII да **Ажал минораси,** 20/XII да **Парвоз.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/XII да **Менинг жаннатим,** 20/XII да **Хотинимнинг эри.**

КИНО

Ҳаводаги саргузаштлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Муҳаббат алангаси (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ринг — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 18.45).

Аломат қиз — «ЧАЙКА» (16.00, 20.30).

Менинг исмим масхарабоз — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Мушук излари — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим (ўзбек тилида) — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

СССР Қурилиш материаллари саноати министрлигининг
ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
тўқимачилик материаллари лабораториясига: мудир, катта илмий ходим, кичик илмий ходимлар (2 ўрин).
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 66-уй.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
кафедра ассистентлари: сиёсий иқтисод, қишлоқ хўжалик энергетикаси.
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, Орджоникидзе район, «Институт» алоқа бўлими.

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИНИНГ
ЛЕНИН ОРДЕНЛИ БУТУНИТТИФОҚ ПАХТАЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
(СоюзНИХИ)
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Иқтисод ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил қилиш бўлими мудири (фан доктори ёки кандидати).
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.
Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 702133. Тошкент область, Орджоникидзе райони, «Оққовоқ» алоқа бўлими.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги
ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬ ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН РЕМОНТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИНИНГ
МАРКАЗИЙ БАЗАСИ
КАПИТАЛ РЕМОНТ ҚИЛИШ УЧУН
100 киловаттдан ортиқ кувватга эга бўлган ўзгарувчан токда ишлайдиган электр двигателларини ва 160 киловаттдан ортиқ қувватга эга бўлган кучли трансформаторларни чекланмаган миқдорда
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бектемир шаҳри, Лихачёв кўчаси, 41-уй.

ТАБИАТ ҲАЗИЛЛАРИ

Бедана ёнғоқ

Оққўрғонлик Тошпўлат Турсунметов ҳам ноз-неъматлар орасидан қизиқ шаклли мева топибди. Бир қарашда беданасифат ёҳуд жўжани эслатувчи бу мевани ер ёнғоқ эканига ҳам ишониш қийин. Унинг ичида биргина мағизи бор, холос. Шарпадан ҳуркигандек, бўйнини чўзиб турган бедананинг ўзгинаси. Табиатда нималар бўлмайди-я.

В. Сироткин фотолари.

Нимага ўхшайди?...

Чустлик миришкорлар сабзавотдан юқори ҳосил олишди. Суратдаги картошка «Дўстлик» совхозида битган. Унинг кўриниши кўпчиликнинг диққатини тортди. Юқори қисми энди тетапоя қилаётган бузоқчанинг бошини эслатса, танасига қараб айиқчами дейсиз. Антиқа картошка торозига қўйилганда 760 грамм тош босди.

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ХРОНИКА.

САМАРҚАНДНИНГ ТЕНГДОШИ БИЛАН УЧРАШУВ

Конимех яқинида, Қизилқумда қадимги бир қалъа топилди. Уни илгари ҳам кўришган эди-ю, лекин карвон йўлларида қурилган қадимги қоровул миноралариданбиридир, деб ҳисобланиб келарди.

Археологлар чуқурроқ қазишса, чўлда Самарқандга тенгдош қадимги қалъа турганлиги маълум бўлди.

Шундай қилиб, Бухоро областининг территориясида Ахмонийлар даври ёдгорлиги билан биринчи учрашув юз берди.

Қадимги истеҳком деворлари беш қаватли уй баландлигича кўтарилган. Девор хом ғиштдан ишланган бўлсада, пишиқлиги кишини ҳайратда қолдиради. Ахир, у икки ярим минг йил мобайнида қор-ёмғир, совуқ-иссиқ, шамолларга бардош бериб келган. Қадимги усталар қуйган шу хом ғиштнинг ўзи ҳам ўрганишга сазовордир. Бу ғиштдан қурилиш санъатининг ноёб бир ёдгорлиги яратилган. Қадимги меъморчилик хусусиятлари, мудофаа усуллари ҳам ўрганиб чиқилади.

Шу ердан топилган сопол синиқлари қалъанинг ёшини аниқ чиқазишга ёрдам берди.

— Энди археологик ёдгорликни планли равишда қазиш, асосли равишда ўрганиш вазифаси турибди, — деди ЎзТАГ мухбири Е. Ефимов билан суҳбатда тарих фанлари кандидати Ю. Буряков. — Қадимги қалъа яқиндагина, 1973 йил кузида топилди. Конимех каналини қуриш зонасидаги территория «археологик ревизия» қилиб чиқилаётганида топилди. Тарих фанлари кандидати Рустам Сулаймонов группаси уни биринчи бўлиб очди.

Тарихчилар учун бу воқеанинг алоҳида аҳамияти бор: Конимех яқинидаги қалъа — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг археология институтида яқинда тузилган янги бўлимнинг биринчи катта «ўлжасидир». Бу ерда гап янги қурилишларда археологик тадқиқотлар олиб бориш сектори тўғрисида бораётир. Бу сектор Ўзбекистон ССРнинг қадимги ёдгорликларни қўриқлаш тўғрисидаги қонуни асосида таъсис этилган.

ЛЬВОВДА ПРЕМЬЕРА

Украинада ўтаётган «Ёшларнинг ёшлар тўғрисидаги фильмлари» кинофестивалининг қатнашчилари «Ўзбекфильм» студиясида таёрланган янги «Карвон» бадиий лентасининг дастлабки томошабинлари бўлишди. Украиналик кинемотографчилар ёшларнинг ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилувчи лента лар ва ёш режиссерларнинг ижодиёти кўригига қардош республикалардан ўз ҳамкасбларини таклиф қилдилар. Замондошимиз ер бағридаги конларни изловчиларга бағишланган «Карвон» лентаси шу ерга жўнатилди. Бу фильмни режиссер У. Назаров бошчилигидаги ижодий группа суратга олган. (ЎзТАГ).

БЕРУНИЙ ЮРТДОШЛАРИ УЧУН МАКТАБ

Беруний ватанида пахтакорлар, чўпонлар, механизаторларнинг 536 боласи янги ўрта мактаб парталарига ўтирди, улуғ энциклопедист олим номидаги совхоз посёлкасини мактабнинг икки қаватли биноси янада кўркамлаштирди.

Мактабнинг кенг спорт зали, устахонаси, жиҳозланган лабораториялари ва кабинетлари бор. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН САҲНАСИДА — ЧЕХОСЛОВАКИЯ ПЬЕСАЛАРИ

Тошкентдаги «Ёш гвардия» театри чех драматурги Я. Саловичнинг комедиясини саҳнага қўйди. (Спектакль режиссери Э. Масофаев).

Ижодий коллектив қардош мамлакат драматургиясининг ҳозир мамлакатимизда ўтаётган фестивалини мана шу спектакль билан нишонлади. Самарқандда ҳам фестиваль афишаси пайдо бўлди. Область драма театри К. Чапек ижодиётига иккинчи марта мурожаат қилди. Бу ерда унинг «Она» пьесаси муваффақият билан қўйилмоқда. Энди самарқандликлар ажойиб ёзувчининг «Оқ касаллик» деган пьесаси билан ҳам танишадилар. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 02934. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. 296.